

ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΦΩΝ ΤΕΙ ΠΕΙΡΑΙΑ

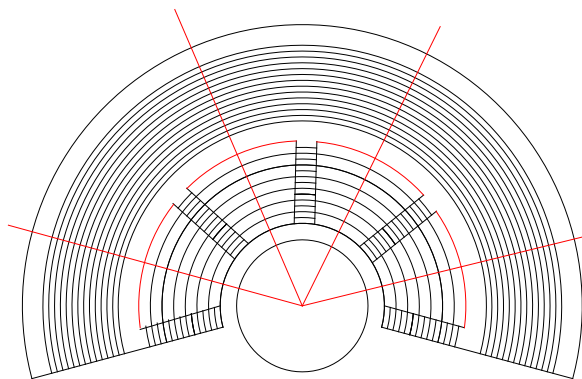
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ :

“ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ ΠΑΛΑΙΑΣ ΠΕΝΤΕΛΗΣ Η ΑΛΛΟΥ
ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ ΣΕ ΑΝΟΙΧΤΟ ΘΕΑΤΡΟ – ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ”

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ : ΠΑΤΕΡΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ

ΚΡΟΜΜΥΔΑΣ ΓΙΩΡΓΟΣ

ΕΙΣΗΓΗΣΗ – ΕΠΙΒΛΕΨΗ : ΓΙΩΡΓΟΣ Κ. ΒΑΡΕΛΙΔΗΣ
ΔΡ. ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ – ΠΟΛΕΟΔΟΜΟΣ ΕΜΠ

ΑΘΗΝΑ 2006

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
- ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΑΙΘΡΙΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ	
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΕΣ ΤΑΣΕΙΣ.	8
Ιστορικά- εισαγωγή.	9
Κάτοψη του αρχαίου ελληνικού θεάτρου και η σύνθεσή του.	12
Το υπαίθριο θέατρο μεταγενέστερα.	19
Διάφοροι τύποι κατασκευών.	21
- ΠΕΝΤΕΛΙΚΟ – ΛΑΤΟΜΕΙΟ – ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ.	26
Εισαγωγή.	27
Στοιχεία εδαφικής αποκατάστασης μετά την παύση της λατόμευσης.	28
Σκοπός της μελέτης.	30
- ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ	
ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ(ΘΕΑΤΡΑ).	35
Κανονισμός θεάτρων – κινηματογράφων.	36
Κατασκευή σταθμών αυτοκινήτου.	44
Σημαντικά στοιχεία από το βιβλίο ‘THEATRE PLANNING’.	46
- ΕΠΙΛΟΓΗ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ- ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ	
ΘΕΑΤΡΟΥ – ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΧΩΡΟΣ	50
Επιλογή λατομείου.	51
Μελέτη αποκατάστασης λατομείου Μαλτέζου – επιδιωκόμενες	
νέες χρήσεις.	56
Σχεδιασμός των χρήσεων :	
Σχεδιασμός του θεάτρου.	58
Σχεδιασμός του χώρου στάθμευσης.	67
Πρόσβαση – εισόδοι – εξόδοι.	70
Κυλικείο – Εκδοτήρια.	73
Μονοπάτια.	73

Πλατείες – γρασίδι – παγκάκια	74
Μικρός χώρος μουσείου – εκθέσεων.	74
Μαρμάρινες και πέτρινες επενδύσεις.	75
- ΕΠΙΛΟΓΟΣ.	78
- ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.	82
· Παρουσίαση των σχεδίων :	
Α) Υφιστάμενη κατάσταση λατομείου Μαλτέζου	
Β) Γενική κάτοψη αποκατάστασης – ανάπλασης λατομείου Μαλτέζου	

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

«Η αρχιτεκτονική, η δραματολογία και η μουσική είναι αδελφές τέχνες, και συντελούν τους καθοριστικούς παράγοντες της θεατρικής λειτουργίας.»

(Simon Tidworth & Ελενη Φέσσα-Εμμανουήλ)

Τα λόγια αυτά του Άγγλου Simon Tidworth, τα οποία συμπληρώνει η κ. Ελένη Φέσσα-Εμμανουήλ, επίκουρη καθηγήτρια του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, μας φανερώνουν την αρμονική συνύπαρξη που έχουν και πρέπει να έχουν οι τέχνες αυτές με σκοπό την θεατρική δημιουργία. Αρα λοιπόν συμπαιρένουμε ότι η αρχιτεκτονική του θεάτρου έχει παίξει καθοριστικό ρόλο στην ιστορία της δραματολογίας όπως θα δούμε και παρακάτω.

Αυτό που κυρίως ενδιαφέρει όμως εμάς, είναι συγκεκριμένα η αρχιτεκτονική των υπαίθριων θεάτρων όπως αυτή διαμορφώθηκε στο πέρασμα του χρόνου, στον ελλαδικό και ευρωπαϊκό χώρο και μέσα από ξεχωριστούς πολιτισμούς που σιγουρα επηρέασαν την τελική μορφή του. Ιδιαίτερα χρήσιμη είναι απο την στιγμή που θέλουμε να προσαρμόσουμε την αρχιτεκτονική αυτή σε μια περιοχή, όπως ο Πεντελικός, που περιλαμβάνει αρκετά ανενεργά λατομεία εκμετάλλευσης μαρμάρου τα οποία είναι πιθανό, όπως γίνεται, να μετατραπούν σε σκουπιδότοπους και άλλου είδους χρήσεις που το μόνο που κάνουν είναι να υποβαθμίζουν την περιοχή και την φυσική ομορφιά του όρους.

Η μέλετη αποκατάστασης λοιπόν της περιοχής των λατομείων, για να συμπεριλαμβάνει μια ολοκληρωμένη πρόταση δημιουργίας πόλου αναψυχής, θα πρέπει πρώτα απ' όλα να περιέλθει μέσα από καθημερινή και δραστήρια έρευνα γύρω από το θέμα, και κατόπιν να περιλαμβάνει έρευνα και στοιχεία για όλο το φάσμα των γνώσεων που πρέπει να αποκτηθούν έτσι ώστε να προκύψει μια αποτελεσματική και με άφθονα στοιχεία πρόταση ανάπτυξης του όρους και ειδικότερα των ανενεργών λατομείων. Γι αυτό τον λόγο λοιπόν ακολουθεί μια παρουσίαση, μια εισαγωγή θα λέγαμε στα μέρη και τους τομείς που περιλαμβάνει η έρευνα αυτή.

• ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΑΙΘΡΙΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ – ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΕΣ ΤΑΣΕΙΣ :

Στο κεφάλαιο αυτό θα προσπαθήσουμε να προσεγγίσουμε την ιστορία του θεάτρου, κυρίως στον ελλαδικό χώρο. Προσέγγιση στο υπαίθριο θέατρο, τόσο ιστορικά όσο και αρχιτεκτονικά, με τις κατά καιρούς τάσεις που επικρατούσαν και αυτές φυσικά που κυριαρχούν σήμερα.

Είναι κοινώς αποδεκτό ότι πίσω από μια σωστή και προσεγμένη δουλειά, πάντα υπάρχει μια επίμονη μελέτη στην ρίζα του εκάστοτε αντικειμένου. Μια αναδρομή λοιπόν στην ιστορία του θεάτρου και την αρχιτεκτονική του είναι πάντα προσοδοφόρα στον μελετητή έτσι ώστε να γνωρίσει άριστα αυτό για το οποίο μελετάει. Μέσα απο την κατάλληλη βιβλιογραφία αλλά και άλλα μέσα επιτυγχάνεται αυτή η αναδρομή που επιδιώκουμε.

Επίσης θα παρουσιαστούν διάφορα θέατρα σε συγκριτικά, με φωτογραφίες και σχόλια, έτσι ώστε να γίνουν κατανοητές οι διαφορές τους, όσον αφορά την αρχιτεκτονική τους αλλά και ουσιώδης διαφορές που παρουσιάζονται σε σχέση με τον τρόπο κατασκευής τους, τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματά τους.

• ΠΕΝΤΕΛΙΚΟ – ΛΑΤΟΜΕΙΑ – ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Στο κεφάλαιο αυτό θα γίνει η απαραίτητη προσέγγιση στο όρος του Πεντελικού και στα ανενεργά λατομεία της περιοχής αυτής. Η προσέγγιση αυτή επιτυγχάνεται με διάφορα μέσα όπως βιβλιογραφία, μελέτες, κατόψεις, συστάσεις αλλά κυρίως επιτυγχάνεται με την πρόσβαση στα λατομεία από τον μελετητή και την προσεγμένη φωτογράφιση των λατομείων, των μονοπατιών, δρόμων, βλάστησης αλλά και γενικότερα της ευρύτερης περιοχής.

Ειδικότερα στοιχεία για την περιοχή θα προκύψουν από τις υπάρχουσες μελέτες του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ οι οποίες προσφέρουν πληροφορίες για τα προβλήματα της

περιοχής μετά την παύση της λατόμευσης, αλλά και τις μελλοντικές προτάσεις για γενικότερη και αναγκαία ανάπλαση του Πεντελικού σε ένα μεγάλο πόλο αναψυχής ,τόσο όσον αφορά τον αθλητισμό και την ψυχαγωγία, όσο και σε θέμα αναψυχής και χαλάρωσης προσφέροντας καταπληκτική θέα προς όλη σχεδόν την Αθηνά.

- ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ – ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ(ΘΕΑΤΡΑ)

Αποτελεί σίγουρα ένα από τα σημαντικότερα κεφάλαια της εργασίας αυτής. Αρκεί να σκεφτεί κανείς ότι για τον σχεδιασμό του υπαίθριου θεάτρου που θα μελετήσουμε, η νομοθεσία θα είναι το απαραίτητο κριτήριο-εργαλείο για τις πολύπλευρες επιλογές σχεδιασμού και χωροθέτησης που θα χρειαστεί να κάνουμε.

Ο διαρκής ερμηνευτικός κώδικας νομοθεσίας ειδικών κατασκευών, όπως ονομάζεται, αποτελεί ένα εργαλείο για κάθε μελετητή ειδικών κτιρίων και όπως θα δούμε περιλαμβάνει και νομοθεσία για θέατρα και κινηματογράφους, που σε πολλές περιπτώσεις συμπίπτουν οι κανονισμοί και για τις δύο κατηγορίες. Φυσικά ισχύουν και για τα υπαίθρια θέατρα αρκετοί από τους κανονισμούς, ενώ εξάλλου αφιερώνει και τμήμα μόνο για την περίπτωση των υπαίθριων θεάτρων όπως θα δούμε.Στο κεφάλαιο αυτό θα παρουσιαστούν οι κανονισμοί αυτοί έτσι ώστε να αποτελέσει βοήθημα για την συνέχειά μας.

- ΕΠΙΛΟΓΗ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ- ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ – ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΧΩΡΟΣ

Αποτελεί αναμφισβήτητα το κυριότερο κεφάλαιο της εργασίας αυτής που κύριως σκοπός της είναι να προτείνει την λύση αποκατάστασης του λατομείου,

όχι μόνο ως χώρος εγκατάστασης του υπαίθριου θεάτρου αλλά και ως γενικότερη αποκατάσταση της περιοχής του με σκοπό την άνετη και πολιτισμένη πρόσβαση του πολίτη.

Σε αυτό το κεφάλαιο θα γίνει αρχικά η επιλογή του ιδανικότερου λατομείου, μέσα από φωτογραφίες και κείμενο. Θα καταγράψουμε τα στοιχεία που μας έκαναν να το επιλέξουμε, και στην συνέχεια θα πραγματοποιηθεί ο σχεδιασμός και η εγκατάσταση του θεάτρου και η χωροθέτηση αυτού και η αποκατάσταση επίσης της περιοχής για την ολοκλήρωση του έργου. Στο τέλος φυσικά θα προβάλλουμε, μέσα από τα κατάλληλα σχέδια, το αποτέλεσμα που πετύχαμε, δείχνοντας όλα τα στοιχεία αυτά που θα μετατρέψουν το λατομείο σε πόλο αναψυχής.

• ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Πάντα μετά το πέρας μια εργασίας υπάρχουν ποικίλες απόψεις για το αποτέλεσμα και τα επακόλουθα συμπεράσματα που προκύπτουν. Εδώ θα αποτυπωθούν τα συμπεράσματά μας για το έργο που πραγματοποιήσαμε και τις εμπειρίες που αποκτήσαμε μέσα από αυτήν την εποικοδομητική εργασία.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΑΙΘΡΙΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΕΣ ΤΑΣΕΙΣ

Εικ. 1

‘ Το αρχαίο θέατρο του Διονύσου από τον 4^ο αιώνα π.χ ’

ΙΣΤΟΡΙΚΑ- ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην ευρύτερη έννοιά της η λέξη θέατρο σημαίνει μια οποιαδήποτε σκηνική παράσταση, ένα λυρικό έργο, μια επιθεώρηση, ένα χορογραφικό θέαμα. Θέατρο ονομάζεται επίσης το σύνολο των θεατρικών έργων ενός συγγραφέα. Στην αρχιτεκτονική όμως μας ενδιαφέρει το θέατρο ως κτίσμα εξυπηρέτησης αυτών των σκοπών, την παρουσίαση δηλαδή των δραμάτων και των μουσικών ακόμα θεαμάτων. Έτσι, στην αρχαία ελληνική γλώσσα «θέατρο» ονομαζόταν αρχικά το ακροατήριο και αργότερα ο τόπος των παραστάσεων με το σύνολο των κτισμάτων του. Ήδη στα μινωικά ανάκτορα υπήρχαν ειδικοί χώροι με δύο κλίμακες σε ορθή γωνία προορισμένοι για τους θρησκευτικούς χορούς και τις τελετουργίες.

Το αρχαίο ελληνικό θέατρο, έτσι όπως το γνωρίζουμε μέσα από τις σύγχρονες παραστάσεις του, παρουσιάζει μια παγκόσμια και διαχρονική παιδευτική ικανότητα για τους θεατές του, όπου και αν παίζεται, σε όποια γλώσσα και αν παρουσιάζεται. Φέρει ένα έντονο θρησκευτικό και μυστηριακό χαρακτήρα κατά τη διαδικασία της γέννησής του, αλλά και έναν εξίσου έντονο κοινωνικό και πολιτικό χαρακτήρα κατά την περίοδο της ανάπτυξής του σε έναν από τους κεντρικούς θεσμούς της πόλης κράτους.

Η αρχιτεκτονική του θεάτρου έκανε την εμφάνισή της στην Ελλάδα πριν από 25 αιώνες. Από τότε ξεκίνησε η προσπάθεια εναρμόνισης του αρχιτεκτονήματος με την ίδια την φύση και την σύνδεσή του με τον ανθρώπινο στοιχείο.

Μια σχέση αρχιτεκτονήματος και φύσης με την οποία το πραγματικό τοπίο ανσωματωνόταν στην αρχαιοελληνική παράσταση. Από τότε θα λέγαμε ότι παραμένει σταθερή μια προσπάθεια για δυναμική

Εικ. 2 Ισοροπία φυσικού και κτισμένου περιβάλλοντος, και αυτή είναι σίγουρα η σημαντική ευθύνη που έχει η αρχιτεκτονική του υπαίθριου θεάτρου.

Οι χώροι, οι οποίοι από αρχαιοτάτων χρόνων υπήρξαν μικρές κοιτίδες πολιτισμού και αποτέλεσαν τόπους κοινωνικής και πολιτιστικής έκφρασης, ήταν τα θέατρα και ιδιαίτερα τα υπαίθρια θέατρα. Έτσι περίπου πριν από 25 αιώνες (5αι π.χ) γεννήθηκε ένας από τους αυθεντικότερους τύπους θεατρικού χώρου, το υπαίθριο κοίλον. Το κυκλικό αυτό πρηνές σχηματιζόταν κατά κανόνα στην πλαγιά ενός λόφου και συμπληρωνόταν με την βοήθεια τεχνιτών επιχώσεων. **(εικ. 3)**. Η διάπλαση του χώρου και ανυπέβλητη σε αρμονία ένταξή του στο ελληνικό τοπίο, κάνουν το αρχαίο ελληνικό θέατρο ένα δημιούργημα μεγάλης αρχιτεκτονικής.

«Θέατρο εν αρχή ήν ο τόπος. Ή το αντίθετο».

Στην ουσία αυτό που προηγείται του τόπου είναι η σχέση ηθοποιού-θεατή. Η σχέση όμως αυτή είναι που καθορίζει τον χώρο μέσα στον οποίο διαδραματίζεται η θεατρική πράξη. Και αυτός ο χώρος είναι το θέατρο.

Εικ. 3

Η θεατρική όμως πράξη δεν ήταν αναγκαίο να συμβαίνει μέσα σε κάποιο χώρο, διότι πολλές φορές η επικοινωνία των ηθοποιών με το κοινό τους υπήρξε αυτοσχέδια και δεν χρειάστηκε τίποτα περισσότερο από έναν υπαίθριο χώρο. Το αρχαίο ελληνικό θέατρο χρησιμοποιεί το περιβάλλον και την γη και αποτελεί μέρος του γύρου τοπίου σαν μια κυκλική αγκάλη ανοιχτή προς αυτό. Το φυσικό περιβάλλον, το ανάγλυφο του εδάφους, βουνά, λόφοι, υψώματα, πεδιάδες, ρεματιές, χαράδρες, η υφή που προσδίδουν στον χώρο τα διάφορα αυτά στοιχεία της φύσης, όπως και οι οπτικές γωνίες που δημιουργούν, συνθέτουν το ευρύτερο τοπίο που έπαιξε καθοριστικό ρόλο στο θέατρο της κλασικής αρχαιότητας.

Στην **εικ.4** φαίνονται ξεκάθαρα όσα είπωθηκαν παραπάνω. Είναι φανερή η σχέση που έχει η φύση στο υπαίθριο θέατρο, όπως συγκεκριμένα στην εικόνα. Το φυσικό πρηνές του λόφου καθορίζει την κλίση και του κοίλου ενώ η είσοδος των ηθοποιών γίνονταν, όπως θα δούμε και παρακάτω, από τα πλάγια (πάροδοι), δηλαδή μέσα από την ίδια την φύση.

Εικ. 4

Έτσι λοιπόν στο αρχαίο ελληνικό θέατρο, οι χώροι και φυσικό περιβάλλον έπρεπε να είναι συντονισμένα με τις ανθρώπινες ανάγκες. Η κλίση του εδάφους ήταν επιλεκτική, έτσι ώστε να εξυπηρετηθεί η καλή θέαση μέσα από ένα καλά διαμορφωμένο κοίλον. Επίσης όπως προείπαμε, οι είσοδοι στην ορχήστρα ήταν ανοιχτές πάροδοι και το κτίσμα της σκηνής ήταν αποχωρισμένο από την ορχήστρα και το κοίλον, ώστε η θέα προς το φυσικό περιβάλλον να είναι ανεμπόδιστη. Επίσης, χωρίς να είναι γνωστό αν ήταν θέμα τύχης ή αρχιτεκτονικής μελέτης, είχε επιτευχθεί μια ακουστική τελειότητα στα θέατρα αυτού του τύπου, μια ακουστική αποτελεσματικότητα που μελετάτε με διάφορους τρόπους ακόμα και σήμερα.

Τα υπαίθρια θέατρα γεννήθηκαν στην αρχαϊκή Ελλάδα, και ιδιαίτερα στην Αττική. Το θέατρο, απαραίτητη πνευματική μορφή, αποτέλεσε λειτουργήμα το οποίο απευθυνόταν σε όλες τις αστικές τάξεις. Δημιουργήθηκε όμως αμέσως η ανάγκη για άπλετο χώρο για το πολυάριθμο τότε κοινό που καμιά φορά ξεπερνούσε και τις 15000 θεατές. Ένα δεύτερο βέβαια πρόβλημα ήταν μια άνετη ορχήστρα. Αρκεί να σκεφτεί κανείς ότι τότε ο χορός της παράστασης αποτελούταν από πολυάριθμα μέλη. Έτσι η ύπαιθρος ήταν η μόνη λύση που έλυνε και τα δύο αυτά προβλήματα. Βέβαια στην αρχή χρησιμοποιήθηκε η αγορά αλλά όταν αυξήθηκαν οι απαιτήσεις τότε αναζητήθηκαν μικροί επικλινείς λόφοι ώστε να υπάρχει αποτελεσματικότερη θέαση ενώ στις ρίζες του λόφου δημιουργήθηκε μια έκταση επίπεδη όπου ήταν ο χώρος για την εξέλιξη του έργου (εικ.5, από μακέτα

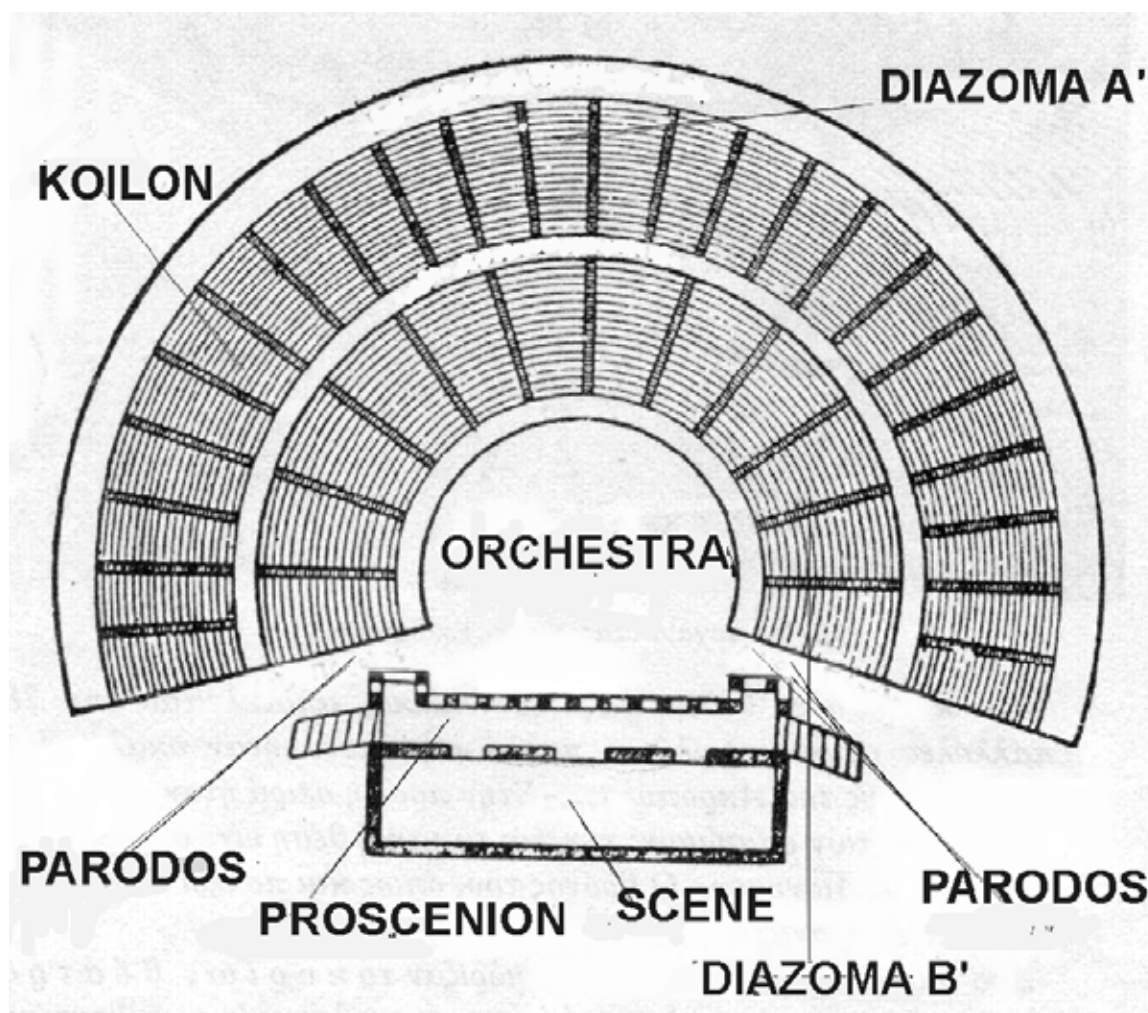
του αρχαίου θεάτρου του Διονύσου, η μορφή του). Με αυτόν τον τρόπο φτάσαμε στην μορφή του υπαίθριου θεάτρου, μια μορφή που θα πρέπει τώρα να μελετήσουμε αναλυτικότερα.

Εικ.5

ΚΑΤΟΨΗ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΚΑΙ Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ

Για να κατανοήσουμε καλύτερα τις παραμέτρους που χαρακτηρίζουν το αρχαίο ελληνικό θέατρο, θα χρησιμοποιήσουμε μια κάτοψη ενός τυπικού αρχαιο-ελληνικού θεάτρου, μια κάτοψη βέβαια που διατηρήται όπως θα δούμε και έως σήμερα σε αρκετά υπαίθρια θέατρα και σε καινούργιες ακόμα κατασκευές. Στην **εικ. 6** που παρουσιάζουμε στην συνέχεια, έχουμε την κάτοψή του με τα σύμβολα και τις ονομασίες των μερών που το συνθέτουν, τα οποία θα επεξηγήσουμε παρακάτω.

Εικ. 6

Το αρχαίο ελληνικό θέατρο αποτελούταν από τρία κύρια μέρη : την **Ορχήστρα** , την **Σκηνή** , και το κύριο μέρος αυτού που ονομάζεται **Κοίλο**.

Η **Ορχήστρα** ήταν το σχεδόν κυκλικό μέρος , το οποίο βρισκόταν μπροστά στην σκηνή και στο κοίλο του θεάτρου. Στο κέντρο της ορχήστρας βρισκόταν η ονομαζόμενη **Θυμέλη**, η οποία στα προγενέστερα χρόνια χρησιμοποιούνταν σαν ένας βωμός θυσίας, ενώ αργότερα ήταν ο χώρος όπου στεκόταν ο μπροστάρης(ο αρχηγός) του χορού (κορυφαίος). Κάποιες αρχαιολογικές έρευνες είχαν δείξει ότι

υπήρχαν σε κάποιες μεμονομένες περιπτώσεις και ορθογώνιες ορχήστρες αλλά σίγουρα το κυρίαρχο σχήμα ήταν το κυκλικό. Ένα σχήμα που θεωρούταν το ιδανικό ως προς την σχέση του θεάτρου με την φύση που το περιέβαλε. Η ορχήστρα, ειδικότερα στα πρώτα χρόνια, ήταν ο χώρος της δράσης, αλλά σταδιακά μεταφέρθηκε στην σκηνή, αλλά για να είμαστε πιο ακριβής, μπροστά στην σκηνή το οποίο ονομαζόταν **Προσκήνιο**.

Η πλευρά της σκηνής που είχε πρόσωπο στο κοίλον, είχε τον ρόλο του σκηνικού του δράματος που παιζόταν και έτσι όταν αναπτύχθηκε και ο ρόλος του σκηνοθέτη, το σκηνικό διακοσμούταν ανάλογα με τις περιστάσεις του εκάστοτε έργου που παιζόταν.

Η σκηνή είχε από μία έως τρεις εισόδους για τους ηθοποιούς. Μεταξύ των θεατών και της σκηνής, υπήρχαν δύο εισόδοι δεξιά και αριστερά, που ονομάζονταν **Πάροδοι**. Από αυτές τις παρόδους έκαναν είσοδο τα πρόσωπα του δράματος προερχόμενοι όμως από έξω και όχι από την σκηνή. Όταν κάποιος από την χοροδία η από τους ηθοποιούς έμπαινε από την δεξιά πάροδο, τότε αυτο σήμαινε ότι ερχόταν από την πόλη. Ενώ αν κάποιος έμπαινε από την αριστερή πάροδο, τότε αυτό σήμαινε ότι προερχόταν από το δάσος ή κάπου εξωτερικά της πόλης.

Πίσω από την σκηνή υπήρχαν δύο ακόμα δωμάτια με εισόδους, τα οποία από όσο φαίνεται από την διακόσμηση τους, μάλλον επέκτειναν το θέμα της σκηνής η χρησιμοποιούνταν για κάποιο ξεχωριστό λόγο.

Κατά μήκος του πίσου τοίχους της σκηνής, είχε δημιουργηθεί μία στενή αλλά υψωμένη πλατφόρμα, ονομαζόμενη **Λόγειον**. Ήταν ένας χώρος σχεδιασμένος για τους ηθοποιούς, με τον οποίο ξεχώριζαν από την χοροδία. Το λόγειον όμως δεν υπήρχε πάντα, αλλά στο κλασικό θέατρο το σκηνικό διαδραματιζόταν κυρίως στην ορχήστρα. Η επίπεδη οροφή της σκηνής τώρα, ήταν πάντα αφιερωμένη στον θεό και έτσι ονομαζόταν **Θεολόγειον**.

Το **Κοίλον**(ή θέατρο) ήταν οι θέσεις του ακροατηρίου. Ονομαζόταν κοίλον εξαιτίας του σχήματός του. Στα πρώτα χρόνια οι θεατές καθόντουσαν περιμετρικά

της ορχήστρας και αργότερα άρχισαν οι κατασκευές του κοίλου των θεάτρων, το οποίο αρχικά ήταν ξύλινο και κατόπιν από πέτρα. Το σχήμα του ήταν ημικύκλιο με άνωθεν κλίση και τοποθετούταν περιμετρικά της ορχήστρας. Χωριζόταν επίσης σε 2 **Διαζώματα**, το άνω και το κάτω.

Οι πρώτες θέσεις στην πρώτη σειρά ονομάζονταν **Προεδρία** και εξυπηρετούσαν τους επισήμους και τους ιερείς. Ο πιο σημαντικός θεατής του δράματος θεωρούταν ο ιερέας του Ελευθερίου Διονύσου.

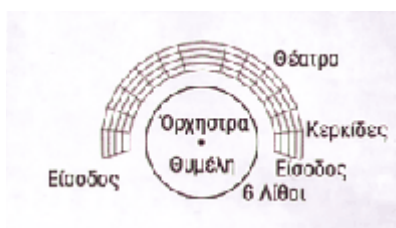
Στον 5^ο αιώνα π.χ, με την εξαίρεση της ορχήστρας, όλα τα άλλα μέρη του θεάτρου ήταν ξύλινα και φορητά. Κατόπιν άρχισαν να κατασκευάζουν κοίλον και σκηνή.

Μέσα στην σταθερή σκηνή, κρατούνταν οι μηχανές οι οποίες χρησιμοποιούνταν για κάποιες σκηνές του δράματος. Το **Αεόρεμα** ήταν ένας γερανός με τον οποίο έκανε την εμφάνιση ο Θεός κατά της εξέλιξη του δράματος. Οι **Περίακτοι** ήταν 2 πρισματικοί στύλοι, τοποθετημένοι δεξιά και αριστερά της σκηνής, οι οποίοι γυρίζοντας από τον άξονα άλλαζαν το φόντο της σκηνής. Τέλος το **Εκκύκλημα** ήταν μία πλατφόρμα με ρόδες με την οποία παρουσιάζονταν τα νεκρά πρόσωπα στην σκηνή, μιας και οι δολοφονίες και άλλα περιστατικά δεν διαδραματιζόνταν στην σκηνή μπροστά στον θεατή.

Τα εσωτερικά, τέλος, θέατρα ονομάζονταν **Οδεία** και χρησιμοποιούνταν για μουσικές κυρίως παραστάσεις και κάποιες καλλιτεχνικές βραβεύσεις όπως συνηθειζόταν να γίνονται.

‘Το εκκύκλημα’

‘Εδώ φαίνεται η θυμέλη-βωμός’

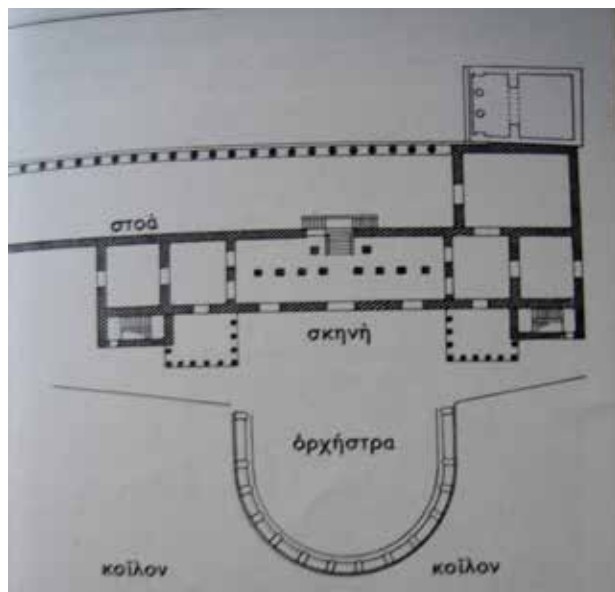
Εφόσον είδαμε λοιπόν την γέννηση του αρχαίου υπαίθριου θεάτρου και πως διαμορφώθηκε η αρχιτεκτονική του, θα ήταν ωφέλιμο να δούμε σε φωτογραφίες και μερικά ζωντανά παραδείγματα, σωζόμενα έως σήμερα. Τα θέατρα αυτά αποτελούν σήμερα μνημεία για τον πολιτισμό μας και κάθε χρόνο συγκεντρώνουν πολυάριθμους Έλληνες και κυρίως και ξένους επισκέπτες. Βέβαια κάποια από αυτά χρησιμοποιούνται ακόμα και σήμερα, κάτι που δείχνει ότι η αρχιτεκτονική αυτή του θεάτρου είναι διαχρονική.

ΥΠΑΙΘΡΙΟ ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΔΙΟΝΥΣΟΥ

Εικ. 7

Στην **εικ. 7** βλέπουμε το αρχαίο θέατρο του Διονύσου όπως είναι σήμερα, με το φυσικό περιβάλλον να έχει «πνίξει» θα λέγαμε το κοίλον, κάτι φυσικά που πάλι φανερώνει την αρμονική συνύπαρξη θεάτρου-φύσης. Στην **εικ. 8** είναι η κάτοψη του, όπως ήταν στην εποχή του Λυκούργου (β' ήμισυ του 4^{ου} π.χ αιώνα). Είναι το περίφημο θέατρο όπου δίδαξε ο Αισχύλος και βρίσκεται στους πρόποδες της Ακρόπολεως των Αθηνών.

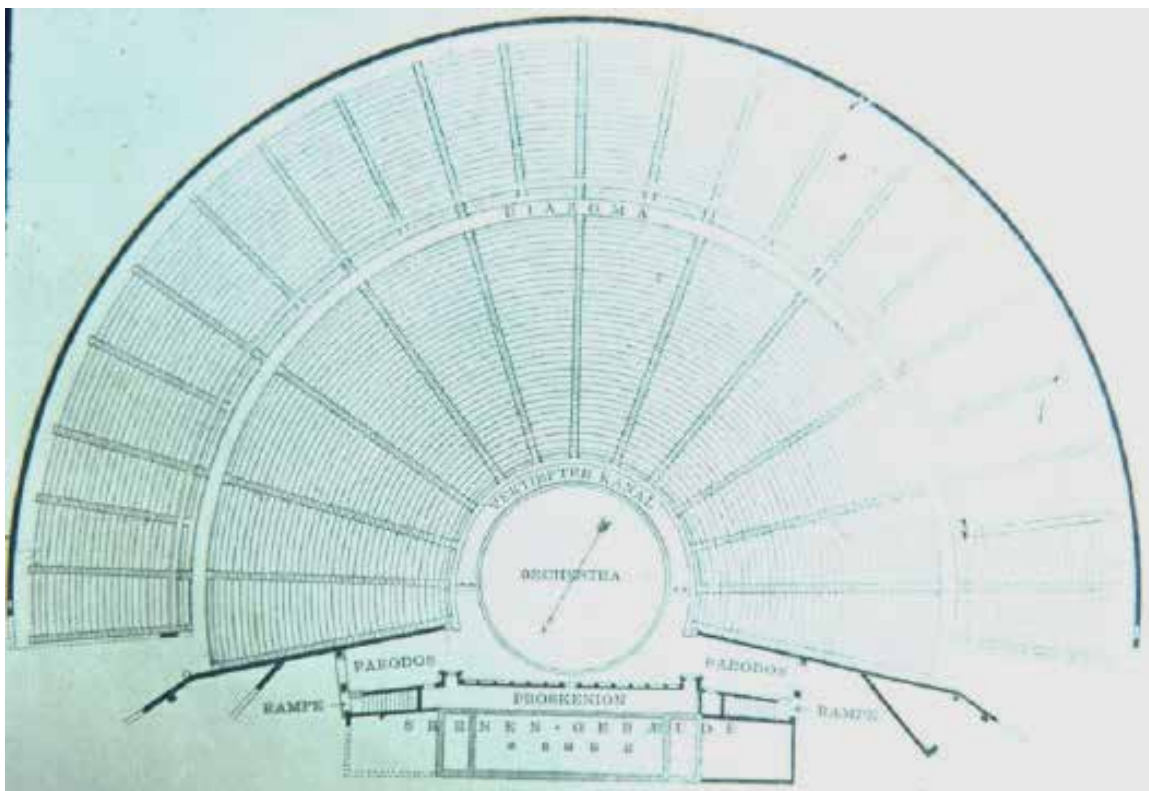
Εικ. 8

ΥΠΑΙΘΡΙΟ ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

Εικ. 9

Το αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου(εικ. 9), βρίσκεται 25 χλμ βορειανατολικά του Ναυπλίου.Είναι χτισμένο τον 4^ο αιώνα π.χ και έχει χωρητικότητα για 14.000 θεατές. Θεωρείται σήμερα ένα αρχιτεκτονικό θαύμα, διότι εκτός το ότι είναι πολύ καλά διατηρημένο(χρησιμοποιείται ακόμα και σήμερα με επιτυχία),έχει μια άριστη ακουστική, που όταν υπάρχει ησυχία ακούγονται ακόμα και ψίθυροι από την ορχήστρα μέχρι και την τελευταία σειρά καθισμάτων.Μπορούμε να δούμε μια κάτοψη του σπουδαίου θεάτρου αυτού, με όλα τα στοιχεία που γνωρίσαμε να είναι αποτυπωμένα πάνω.(εικ. 10).

Εικ. 10

ΤΟ ΥΠΑΙΘΡΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ

Εικ. 11 ‘ Από το θέατρο Πέτρας της Πετροπόλης.’

Τα υπαίθρια θέατρα υπήρξαν το κυρίαρχο είδος θεατρικού χώρου από την δεκαετία του 1870 μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1920. Προϊόντα της ανώνυμης συνήθως αρχιτεκτονικής και πιο σπάνια της επώνυμης, οι θεατρικές «μάντρες» υπηρέτησαν το νεοελληνικό θέατρο- λαϊκό και «αστικό»- στην περίοδο της μεγάλης του κοινωνικής λειτουργικότητας, τότε δηλαδή που ήταν ένα μέσο συλλογικής ψυχαγωγίας. Εδώ να αναφέρουμε ότι οι εποχές και τα άτομα παίζουν καθοριστικό ρόλο στην επώνυμη αρχιτεκτονική δημιουργία, δεν συμβαίνει όμως το ίδιο με την ανώνυμη αρχιτεκτονική παραγωγή που είναι περισσότερο συλλογικό προϊόν ενός λαού ή μιας κοινωνίας .

Σίγουρα από τότε και έπειτα το ελληνικό θέατρο ξεκίνησε σιγά σιγά να στεγάζεται και έως σήμερα το κυρίαρχο είδος πια είναι τα θέατρα εσωτερικού

χώρου. Κυρίως σήμερα τα υπαίθρια θέατρα χρησιμοποιούνται περισσότερο για μουσικά θεάματα (συναυλίες, φεστιβάλ κ.τ.λ) και επίσης για αγορεύσεις πολιτικών και άλλων ειδών λαϊκών συγκεντρώσεων. Εξάλου η ανέγερση θεατρικών κτιρίων δεν σχετίζεται μόνο με τη δραματική τέχνη, συνδέεται στενά και με την μουσική. Πολλά από τα θέατρα του παρελθόντος στέγασαν αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο το λυρικό δράμα, το κωμικό μελόδραμα και άλλες μορφές μουσικών θεαμάτων. Το ίδιο ισχύει και για την πλειονότητα των ελληνικών θεάτρων του 19^{ου} και των αρχών του 20^{ου} αιώνα, τα οποία σχεδιάστηκαν από αρχιτέκτονες.

Αν κάνει κανείς μια έρευνα στο τί επικρατεί σήμερα παγκοσμίως στην θεατρική ζωή, θα διαπιστώσει εύκολα ότι τα θέατρα κλειστού τύπου είναι πολύ περισσότερα από τα υπαίθρια. Ωστόσο στον ελλαδικό χώρο που γεννήθηκε το αρχαίο κλασικό θέατρο, παρατηρείται ότι υπάρχουν και σήμερα αρκετά υπαίθρια θέατρα, κάτι που και το μεσογειακό κλίμα το καθορίζει, λόγω το ότι μεγάλο μέρος του χρόνου επιτρέπει δραστηριότητες σε εξωτερικούς χώρους. Επίσης είναι κάτι που το καθορίζει και το ποιοτικό φυσικό τοπίο που διαθέτουμε, ένα τοπίο που προσφέρει αρκετούς χώρους για την υπαίθρια αρχιτεκτονική του θεάτρου. Αρκετοί Δήμοι σήμερα διαθέτουν ένα από αυτά.

Θα λέγαμε ότι είναι, αν όχι απαραίτητο, σίγουρα αρκετά προσοδοφόρο να μελετήσουμε μερικά από τα υπαίθρια θέατρα που χτίζονται και είναι χτισμένα αυτήν την στιγμή κυρίως στην Αττική, διότι θα αποτελέσει σίγουρα βοήθημα για την συνέχειά μας. Θα θέατρα αυτά θα παρουσιαστούν ανά κατηγορία, με βάση κάποιο κριτήριο που θα επιλέξουμε.

Αρχικά ένας διαχωρισμός τους μπορεί να γίνει με βάση τα υλικά κατασκευής τους. Μπορεί να ξεκίνησαν οι κατασκευές αυτών με λίθους, μάρμαρα και ξύλα στον 4^ο αιώνα π.χ, αλλά τώρα μπορούμε εύκολα να διαπιστώσουμε ότι τα σύγχρονα υπαίθρια θέατρα δημιουργούνται, κάποια από μεταλλικές κατασκευές, κάποια άλλα από ξύλινες, αλλά κυρίως από το οπλισμένο σκυρόδεμα με τις αναμφισβήτητες αντοχές του. Έτσι μπορούμε και πρέπει να κοιτάξουμε ένα είδος από το κάθε ένα τρόπο κατασκευής, έτσι ώστε να προκύψουν και κάποια συμπεράσματα για τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους. Εν τέλει θα

μπορέσουμε να επιλέξουμε και εμείς τον καταλληλότερο φέροντα οργανισμό για της δική μας περίπτωση. Θέτουμε ένα παράδειγμα θεάτρου στον Αττικό ουρανό για κάθε ένα από τα τρία είδη.

ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΤΥΠΟΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ

ΞΥΛΙΝΟΣ ΣΚΕΛΕΤΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Είναι μια κατασκευή που δεν συνηθίζεται ιδιαίτερα και έτσι μπορούμε να την δούμε μόνο στο θέατρο Βράχων-Άννας Συνοδινου(**εικ. 12**). Τα υποστυλώματα που το στηρίζουν είναι ξύλινα στοιχεία ορθογωνικής διατομής , οι κερκίδες είναι ξύλινες, τα ρίχτια των κερκίδων κλείνονται με ξύλινες σανίδες, ενώ περιμετρικά πίσω από την κερκίδα είναι ένα είδος ξύλινου πλαισίου που χρησιμεύει για ηχεία και φωτισμό.

Εικ. 12

‘Από το θέατρο Βράχων Άννας Συνοδινού’

Πλεονεκτήματα :

Το βασικό πλεονέκτημα της κατασκευής αυτής είναι φυσικά η καλαισθησία στην όψη του που προκαλεί τον επισκέπτη να καθίσει και να παρακολουθήσει τα εκάστοτε δρώμενα.Ο χρόνος αποπεράτωσης του έργου είναι σίγουρα μικρότερος από την κατασκευή με οπλισμένο σκυρόδεμα.

Μειονεκτήματα :

Επακόλουθο είναι μια τέτοια κατασκευή να μην έχει μεγάλη αντοχή στον χρόνο

και να χρειάζεται συχνή και σωστή φροντίδα. Πρόκειται για μια υπαίθρια κατασκευή που είναι ολοκληρω τον χρόνο εκτεθειμένη στα καιρικά φαινόμενα. Το ξύλο είναι αρκετά πιο ευπαθές υλικό από το μέταλλο και το οπλισμένο σκυρόδεμα.

ΜΕΤΑΛΛΙΚΟΣ ΣΚΕΛΕΤΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Ο μεταλλικός σκελετός κατασκευής είναι θα λέγαμε σήμερα αρκετά διαδεδομένος όχι μόνο στις κατασκευές κερκίδων θεάτρου αλλά και γενικότερα σε πολυάριθμες εφαρμογές. Ιδιαίτερα σήμερα είναι πολύ δημοφιλής η μεταλλική κερκίδα την οποία συναντάμε ακόμα και σε γήπεδα, συναυλιακούς χώρους, παρελάσεις και επίσης σε συνθηκές στις οποίες το θέαμα-γιορτή διαρκεί για λίγες μόνο ημέρες. Αυτό συμβαίνει λόγω των πλεονεκτημάτων του που θα δούμε παρακάτω.

Υπαίθρια θέατρα στην Αττική με μεταλλική κατασκευή μπορούμε να βρούμε αρκετά. Τέτοια είναι το θέατρο Βράχων-Μελίνα Μερκούρη, το μικρό θέατρο Πέτρας, το θέατρο Λυκαβηττού, το Νταμάρι Βριλησίων, το θέατρο Ρεματιάς και το θέατρο της Δόρας Στράτου. Αυτά στηρίζονται σε μεταλλικά υποστηλώματα που βρίσκονται κάτω από τον κοίλον. Τα υποστηλώματα στο θέατρο Βράχων και Πέτρας είναι απλά μεταλλικά στοιχεία σωληνωτής διατομής, ενώ στα θέατρα Λυκαβηττού και Βριλησίων τα υποστηλώματα αποτελούνται από δικτυώματα ορθογωνικού σχήματος (εικ.13). Για την διαμόρφωση των καθισμάτων έχουν χρησιμοποιηθεί στα περισσότερα ξύλινες σανίδες, ενώ σε λιγότερα υπάρχουν και πλαστικά καθίσματα. Τις κερκίδες διακόπτουν καθ' ύψος κλίμακες επίσης ξύλινες, ενώ στα πλαϊνά των κερκίδων υπάρχουν βοηθητικές κλίμακες για καλύτερη εξυπηρέτηση.

Πλεονεκτήματα:

Το βασικότερο πλεονέκτημα της μεταλλικής κατασκευής είναι ο χρόνος αποπεράτωσης του έργου κατασκευής της, κάτι που είναι ιδιαίτερα χρήσιμο σε περιπτώσεις για τις οποίες η μεταλλική κερκίδα είναι προσωρινή και όχι μόνιμη. Δεύτερο σημαντικό πλεονέκτημα αποτελεί η ευκολία της αποπεράτωσης του έργου μια και οι μεταλλικές κατασκευές επιτρέπουν την ποικιλομορφία και την

ευκολία μεταφοράς και εγκαταστάσεις των υποστηλωμάτων και των άλλων μέσων κατασκευής. Τέλος, το κόστος είναι μικρότερο από το σκυρόδεμα.

Μειονεκτήματα: Σίγουρα δεν μπορούμε πάλι να αποφύγουμε την φθορά των υλικών, από την στιγμή που εκτίθενται στις καιρικές συνθήκες όλο τον χρόνο. Έτσι στις μεταλλικές κατασκευές παρατηρείται η σκουριά και ταυτόχρονα η αλλοίωση της όψης αυτών αλλά και της λειτουργικότητάς τους.

Εικ. 13

ΣΚΕΛΕΤΟΣ ΑΠΟ ΟΠΛΙΣΜΕΝΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ

Αναμφισβήτητα οι ξύλινες και οι μεταλλικές κατασκευές κυρίως, δίνουν την αίσθηση του πρόσκαιρου και του εφήμερου. Τα θέατρα αυτού του τύπου είναι σχεδόν αδύνατον να έχουν την μεγάλη αντοχή στον χρόνο που είχε το λίθινο και μαρμάρινο αρχαίο θέατρο, που πάντα στέκει αγέρωχο στον χρόνο. Έτσι το οπλισμένο σκυρόδεμα έρχεται ως το αδιαμφισβήτητο υλικό ενάντια στον χρόνο και τις καιρικές συνθήκες που ταλαιπωρούν τις όποιες υπαίθριες κατασκευές. Το μεγάλο θέατρο Πέτρας(**εικ.14**), το Δημοτικό θέατρο Ηλιούπολης, και το Δημοτικό θέατρο Παπάγου είναι εξ' ολοκλήρου κατασκευασμένα από οπλισμένο

σκυρόδεμα, ενώ υπάρχει και το Δημοτικό θέατρο Αργυρούπολης στο οποίο έχει χρησιμοποιηθεί η επένδυση της πέτρας πάνω από τον σκελετό από σκυρόδεμα.

Εικ. 14 “Από την επίσκεψη στο θέατρο Πέτρας. Κατασκευασμένο εξ’ολοκλήρου από οπλισμένο σκυρόδεμα. Το κοίλον είναι το δυναμικό στοιχείο που αναδεικνύει την «σύγκρουσή» του με τον βράχο.”

Πλεονεκτήματα :

Τα πλεονεκτήματα είναι πολλά σε σχέση με τα μειονεκτήματα. Το οπλισμένο σκυρόδεμα σαν υλικό κατασκευής βρίσκει εφαρμογή σε πολλούς τομείς της τεχνολογίας σήμερα. Το βασικότερο πλεονέκτημα όμως που αφορά το θέατρο είναι η αντοχή του όχι μόνο ενάντια στον χρόνο αλλά και στους παράγοντες από το περιβάλλον του θεάτρου που συνήθως είναι ογκώδεις βράχοι όπως στην περίπτωση του αδρανοποιημένου λατομείου.

Μειονεκτήματα :

Τα μειονεκτήματα στο οπλισμένο σκυρόδεμα θα λέγαμε ότι είναι ελάχιστα. Σίγουρα ο χρόνος αποπεράτωσης είναι μεγάλος όπως βέβαια και το κόστος κάτι που συνήθως αποτελεί τροχοπέδη στους εκάστοτε αρμόδιους φορείς για την κατασκευή ενός τέτοιου θεάτρου. Φυσικά ένα τέτοιο υπαίθριο θέατρο αποτελεί μια μόνιμη κατασκευή και όχι κάτι εφήμερο

Έτσι η δική μας επιλογή δεν μπορεί να είναι άλλη από το οπλισμένο σκυρόδεμα που εξάλλου κυριαρχεί σήμερα στις διάφορων ειδών κατασκευές.

Με την γνωριμία λοιπόν της ιστορίας και αρχιτεκτονικής αλλά και των υλικών κατασκευής του υπαίθριου θεάτρου, κυρίως στην Ελλάδα, φτάσαμε στο τέλος αυτού του πολύ σημαντικού κεφαλαίου. Ακολουθεί η επίσης σημαντική γνωριμία με τον Πεντελικό και τα λατομεία του όπως και τα κυριότερα κεφάλαια που έχουν να κάνουν με τον τρόπο δουλειάς της διακπεραίωσης αυτής της αποκατάστασης.

ΠΕΝΤΕΛΙΚΟ – ΛΑΤΟΜΕΙΟ - ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Εικ. 15

‘Από την επίσκεψή μας σε ένα από τα αδρανοποιημένα λατομεία του Πεντελικού’

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα υπαίθρια θέατρα των αδρανοποιημένων λατομείων προκαλούν την μεγαλύτερη εντύπωση τόσο κατασκευαστικά όσο και για την ένταξή τους στον χώρο του λατομείου. Όπως κάθε υπαίθριο θέατρο έχει την δική του ξεχωριστή ποιότητα και φυσιογνωμία, έτσι και το υπαίθριο θέατρο ενός λατομείου έχει το ξεχωριστό γνώρισμα που έχει να κάνει με την σχέση που αναπτύσσεται ανάμεσα στον καλλιτέχνη, το κοινό και τα ερεθίσματα που δέχονται και οι δύο πλευρές από το φυσικό περιβάλλον, το τοπίο.

Όταν σβήνουν τα φώτα και αρχίζει η παράσταση, τότε η κατασκευή χάνεται κάτω από τον έναστρο ουρανό. Όταν όμως τελειώσει μια παράσταση και σταματήσει η επαφή θεατή-καλλιτέχνη, τότε αυτό που ξεκινάει και μένει πια είναι ο «διάλογος» κατασκευής-τοπίου. Το θέατρο αδειάζει και μένει το αποτύπωμά του σαν σύμβολο στο τοπίο ενός αδρανοποιημένου λατομείου, ένα τοπίο βραχώδες, άγριο που σίγουρα προκαλεί δέος στον επισκέπτη. Από την μία το βαρύ, πληγωμένο και αμετάβλητο στους αιώνες φυσικό περιβάλλον και από την άλλη η συμμετρική, σύγχρονη κατασκευή στέκονται αντικριστά προσδίδοντας μια ιερότητα στον χώρο.

Η Πεντέλη αποτελεί όρος της Αττικής, ονομαστό ήδη από την αρχαιότητα για το **ολόλευκο μάρμαρό** του. Με τα μάρμαρα της Πεντέλης έχουν κατασκευαστεί τα περισσότερα μνημεία του «Χρυσού Αιώνα του Περικλέους» όπως επίσης και πολλά Αθηναϊκά κτιριακά μνημεία όπως το Παναθηναϊκό στάδιο, το Πανεπιστήμιο, το Ζάππειο. Διακρίνεται για την **ισομέρεια του ιστού του** και το **χιονόλευκο χρώμα** του. Η Πεντέλη υψώνεται βορειοανατολικά της Αθήνας και φράσσει με τον όγκο του το σημείο αυτό του λεκανοπεδίου της Αττικής. Η νεότερη περίοδος λατόμευσης μαρμάρου από την Πεντέλη χρονολογείται από το 1836 έως το 1977, οπότε και επισήμως έπαψε οριστικά. Όπως θα δούμε από τα στοιχεία του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ που προμηθευτήκαμε, πραγματοποιήθηκαν αποκαταστάσεις του αναγλύφου της εξόρυξης μαρμάρου, αποκαταστάσεις βέβαια που έχουν να κάνουν κυρίως με δεντροφυτεύσεις, μονοπάτια, επιχωματώσεις κ.τ.λ.

Σε αυτό το κεφάλαιο θα γνωρίσουμε καλύτερα τον όρο «αποκατάσταση» μιας αδρανοποιημένης περιοχής λατομείου, μέσα από τα στοιχεία του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ για τον Πεντελικό, την περιοχή εξάλου που μας ενδιαφέρει. Πρώτα θα δούμε σύντομα την εδαφική αποκατάσταση η οποία έχει πραγματοποιηθεί και κατόπιν θα παρουσιάσουμε τα στοιχεία που πρέπει να έχει μια περαιτέρω εκμετάλλευση της περιοχής, όπως είναι η εγκατάσταση ανοιχτού θεάτρου.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΑΥΣΗ ΤΗΣ ΛΑΤΟΜΕΥΣΗΣ

Πρόκειται για μια αποκατάσταση που στην πλειοψηφία των λατομείων του Πεντελικού έχει ήδη πραγματοποιηθεί. Γι αυτόν τον λόγο θα τα δούμε εν' συντομία.

Εικ. 16 “Από την επίσκεψή μας στον Πεντελικό. Η εδαφική αποκατάσταση της περιοχής με επιχωματώσεις και δεντροφυτεύσεις”

• Γενικές επισημάνσεις και κατευθύνσεις αποκατάστασης των παλαιών λατομείων.

Όταν τελειώνει σε ένα χώρο η λατομική δραστηριότητα, η μέριμνα της αποκατάστασης κατευθύνεται στο να μελετηθεί τον καλύτερο δυνατό τρόπο για την διαχείριση ενός τόπου όπου:

• Έχει αλλάξει τελείως το ανάγλυφο, ενώ πολλές φορές έχουν αλλοιωθεί σημαντικά φυσιογραφικά στοιχεία

• Έχει υποστεί ισχυρό πλήγμα ο οικοτόπος (έδαφος, νερό, κλίμα), αφού έχει αλλάξει το κλίμα, δεν υπάρχει έδαφος, έχει αλλάξει η δίαιτα του νερού, έχει διακοπεί η επικοινωνία αέρα- αδάφους – υπεδάφους.

• Έχει μηδενιστεί τοπικά η βιομάζα (βιότοπος), αφού δεν υπάρχουν φυτά, δεν είναι δυνατό να ζήσουν ζώα και ο χώρος αποτελεί μια ‘λευκή κηλίδα’ στον φυσικό του περίγυρο.

Σε έναν χώρο, όπως τα λατομεία, με μηδενική βιομάζα και με υπόβαθρο ασβεστολιθικό πέτρωμα, έχουν να αντιμετωπισθούν τρεις κατηγορίες επιφανειών. Τα μέτωπα των λατομείων, οι πλατείες και τα πρηνή των στείρων. Τα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπισθούν σε κάθε περίπτωση είναι :

- η αποκατάσταση αναγλύφου σταθερού, ικανού να δεχθεί τις επεμβάσεις,
- η εξεύρεση κατάλληλου εδαφικού υλικού,
- ο τρόπος που θα γίνουν οι σπορές ή οι φυτεύσεις και
- οι μέθοδοι συντήρησης.

Τα **μέτωπα** εξόρυξης είναι συνήθως κάθετα, ή με πολύ μεγάλες κλίσεις, ανάλογα με την μέθοδο εξόρυξης. Η βαθμίδωσή τους είναι υποχρεωτική. Οι **πλατείες** συνήθως είναι επίπεδες, ή έχουν μικρές κλίσεις με αποκαλυμένο το μητρικό πέτρωμα. Συνήθως με απόθεση και διάστρωση των στείρων μπορούν να λάβουν πιο φυσική μορφή. Τέλος, η μικρή κλίση των **πρανών** είναι από τους καθοριστικούς παράγοντες για την επιτυχία αυτών των επεμβάσεων.

Σκοπός της μελέτης

1. Δημιουργία υπερτοπικού πόλου αναψυχής, πολιτισμού για τους κατοίκους.
2. Φύτευση κατάλληλα επιλεγμένων χώρων (πρανών, κλπ.) ώστε να βελτιωθεί η όψη του ορεινού όγκου προς την πλευρά του λεκανοπεδίου.
3. Αποκατάσταση του ανάγλυφου σε όσες περιοχές αυτό ενδείκνυται. Η αποκατάσταση του ανάγλυφου θα προτείνεται με προσοχή ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος της εξαφάνισης πολύτιμων αισθητικών και ιστορικών στοιχείων.
4. Η αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος, κυρίως με την επαναφορά της βλάστησης, που θα επιτρέψει την ανάπτυξη της αντίστοιχης πανίδας.
5. Η ανάδειξη το μνημειακού και αρχαιολογικού πλούτου της.

Το φυσικό πάρκο, αποτελεί ένα ενιαίο φυσικό, πολιτισμικό, πολιτιστικό χώρο κοντά στην πόλη που θα λειτουργεί ως πράσινος πνεύμονας ανακούφισης της αστικής υπερσυγκέντρωσης του λεκανοπεδίου και θα προσφέρει τη δυνατότητα οικολογικής ένταξης των πολιτών σε ένα περιβάλλον που δεν βιώνεται πλέον στην καθημερινότητα. Οι επιθυμητές χρήσεις και κατευθύνσεις στο πλαίσιο αυτό είναι: η υπαίθρια αναψυχή, η υπαίθρια σωματική άσκηση και η ανάδειξη των διαθέσιμων φυσικών και αξιόλογων ανθρωπογενών πόρων της περιοχής.

Συνεπώς το προτεινόμενο πρόγραμμα ανάπλασης της περιοχής περιλαμβάνει παρεμβάσεων που δεν αλλοιώνουν περαιτέρω το χαρακτήρα του φυσικού περιβάλλοντος. Συνεκτικός ιστός του όλου σχεδιασμού είναι οι οικολογική ανασυγκρότηση της περιοχής και η ανάδειξή της με βάση το τρίπτυχο αναψυχή – πολιτισμός – αθλητισμός πλήρως ενταγμένα στο φυσικό στοιχείο.

Οι παρεμβάσεις που προτείνονται στο πλαίσιο του προγράμματος ανάπλασης που υπηρετεί τις παραπάνω κατευθύνσεις, ομαδοποιούνται στους ακόλουθους έξι άξονες:

- Αποκαταστάσεις – αναπλάσεις λατομείων
- Διαμόρφωση χώρων αναψυχής
- Διαμόρφωση θέσεων θέας
- Κατασκευή χώρων άθλησης

- Διανοίξεις – καθαρισμοί – σήμανση μονοπατιών
- Οργάνωση δικτύου μεταφορών και προσβάσεων

Κλειστά λατομεία: έργα διαμόρφωσης λατομείων σε μουσειακούς χώρους για την ανάδειξη της παραδοσιακής εξόρυξης και λατομικής τέχνης.

Θέσεις θέας: Η ανάδειξη τέτοιων θέσεων αποτελεί παρέμβαση με ιδιαίτερη αξία, αν ληφθεί υπόψη ότι ο ασφυκτικός κλοιός του οικιστικού περιβάλλοντος στερεί από τους κατοίκους της πόλης τη δυνατότητα να απολαύσουν θέα. Διαμόρφωση μιας στοιχειώδους υποδομής για τη στάση του επισκέπτη (κιόσκι, παγκάκι, πλακόστρωση, κλπ.).

Μονοπάτια: Στο πεδίο αυτό εντάσσεται ο σχεδιασμός και διαμόρφωση ενός δικτύου ορεινών μονοπατιών, που θα διευρύνει τις δυνατότητες αναγνώρισης και παρατήρησης αξιόλογων περιοχών του βουνού από τους επισκέπτες.

Οργάνωση δικτύου μεταφορών και προσβάσεων του ορεινού όγκου:

Πρόκειται για παρεμβάσεις που στοχεύουν στην οργάνωση των προσβάσεων και των μεταφορών τόσο στα ακραία σημεία του ορεινού όγκου όσο και μέσα σε αυτόν.

- Έλεγχος κυκλοφορίας οχημάτων
- Δημιουργία χώρων στάθμευσης
- Διαμόρφωση εισόδων στο βουνό
- Διαμόρφωση τοπικού δικτύου μαζικών μεταφορών

Κυκλοφοριακή λειτουργία

Βασική πρόταση της μελέτης είναι ο περιορισμός των κινήσεων οχημάτων σε όσο το δυνατό μεγαλύτερο μέρος της περιοχής και ιδιαίτερα μόνο στο ασφαλτοστρωμένο τμήμα του οδικού δικτύου δημιουργώντας χώρους στάθμευσης κοντά στις εισόδους από όπου η πρόσβαση θα γίνεται πεζή.

Ανάδειξη των λατομείων

Εικ. 17 “Μακρινή φωτογραφία λατομείου Πεντελικού”

Κάθε επέμβαση σε λατομικό χώρο πρέπει να σέβεται την αισθητική, την προϊστορία, την φυσική κλίμακα, τις φυσικές γραμμές, τα υλικά, τις ανάγκες του επισκέπτη.

Η αισθητική αφορά την γενική εικόνα που δίνει ο χώρος, συνήθως από κοντινή απόσταση, τα στοιχεία του λατομείου που εκτιμάται ότι έχουν ιδιαίτερη αξία, τα στοιχεία που συναπαρτίζουν την εικόνα του. Αυτά τα δεδομένα πρέπει να τα σέβεται ο σχεδιαστής της νέας χρήσης με την επιλογή της μικρότερης δυνατής επέμβασης, την εντοπιότητα των φυτών ή των υλικών, ή την χρήση παραδοσιακών τεχνικών και μεθόδων.

Τα υλικά των επεμβάσεων πρέπει να είναι τοπικά, εάν γίνεται να χρησιμοποιούνται με την παλαιωμένη τους όψη, ενώ εάν δεν υπάρχουν στο χώρο, να επιλέγονται άλλα που να έχουν σχέση με τη φύση (γήινα).

Η αποκόλληση ασταθών ή επικίνδυνων όγκων ή τεμαχίων από τα πρανή, η απομάκρυνση μονοπατιών από επικίνδυνα σημεία, η διασφάλιση των επισκεπτών από επικίνδυνα για πτώση σημεία με τεχνητά φράγματα (συνήθως τοιχάκια).

Χώροι στάθμευσης:

- Ικανή έκταση για να φιλοξενήσουν τον αναγκαίο αριθμό αυτοκινήτων.
- Ευνοϊκή διαμόρφωση για την ελαχιστοποίηση των επεμβάσεων στο ανάγλυφο.
- Θέση προφυλαγμένη από τα στοιχεία της φύσης
- Να μην προκαλούν αισθητικά τον παρατηρητή και να εντάσσονται αρμονικά στο τοπίο.

Η χωροθέτηση τέτοιων χώρων μπορεί να εξυπηρετεί κάποιον από τους παρακάτω σκοπούς:

- Να βρίσκεται στην αρχή ή στο τέλος μιας διαδρομής που γίνεται χωρίς αυτοκίνητο.
- Να βρίσκεται σε ένα φυσικό ή τεχνητό εμπόδιο στην κίνηση των οχημάτων προς τα ενδότερα ή υψηλότερα σημεία ενός φυσικού χώρου.

Οι χώροι στάθμευσης θα διαμορφωθούν με δημιουργία παρτεριών όπου θα φυτευτούν τα ανάλογα είδη και η διάστρωση θα γίνει με υλικό 3Α. Η κατασκευή θα είναι τέτοια ώστε να μη προκύπτουν μεγάλες ανοικτές επιφάνειες, αλλά να εντάσσονται οι χώροι στάθμευσης αρμονικά στο γειτονικό τους περιβάλλον.

Ως πολύ σημαντικό στοιχείο για τη συμπεριφορά των επισκεπτών του βουνού θεωρείται η δημιουργία της αίσθησης ότι η όλη περιοχή είναι καλά οργανωμένη και ελεγχόμενη, ότι υπάρχουν «κανόνες» για τις δραστηριότητες στο βουνό και κυρίως συστηματική διαχείριση του χώρου. Αυτό αναμένετε να οδηγήσει σε ανάλογη προστατευτική και όχι καταστροφική συμπεριφορά των επισκεπτών του βουνού.

Η πρώτη εικόνα αυτή προς τους επισκέπτες θα πρέπει να δίνεται από τη διαμόρφωση των «πυλών», δηλαδή των βασικών σημείων από όπου

πραγματοποιείται η είσοδος στο βουνό.

Στους χώρους αυτούς θα υπάρχουν στέγαστρα με πληροφορικές πινακίδες για τη θέση του επισκέπτη, τις δυνατότητές του να προσεγγίσει κάποιους χώρους από εκεί, το χρόνο που απαιτείται καθώς και κάθε άλλο χρήσιμο πληροφοριακό υλικό(Εικ.18). Στους χώρους αυτούς θα πρέπει να τοποθετηθούν και καρτοτηλέφωνα.

Εικ. 18

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ(ΘΕΑΤΡΑ)

Εικ. 19

“ Ο διαρκής ερμηνευτικός κώδικας νομοθεσίας ειδικών κατασκευών”

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Στο κεφάλαιο αυτό θα παρουσιαστούν τα σημαντικότερα άρθρα από των κανονισμό των θεάτρων και ειδικότερα αυτά που αφορούν αρχιτεκτονικά τα υπαίθρια θέατρα. Μέσα από αυτούς τους επιλεγμένους κανονισμούς θα βοηθηθούμε για την σχεδίαση του θεάτρου μας.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΘΕΑΤΡΩΝ – ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΩΝ

ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΗΣ 15-17 ΜΑΙΟΥ 1956 (Φ.Ε.Κ. Α' 123)

Περί κανονισμού Θεάτρων – Κινηματογράφων κλπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Άρθρο 1

Στις παρόν διατάξεις θα τηρούνται σε κάθε περίπτωση εξ αρχής κατασκευής, διαμορφώσεως ή μεταρρυθμίσεως τόπων ανοικτών ή στεγασμένων οπωσδήποτε στα θέατρα, κινηματογράφους, αίθουσες διαλέξεων, συναυλιών κλπ. και γενικά στους χώρους συγκεντρώσεως του κοινού.

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 2

1. Θέατρο είναι καλυμμένος ή ακάλυπτος τόπος συγκεντρώσεως του κοινού, προς παρακολούθηση παραστάσεως έργων θεατρικών ή μουσικών ή καλλιτεχνικής εν γένει θεατρικής ή μουσικής αποδόσεως ενός ή περισσότερων καλλιτεχνών.
2. Ο συνδυασμός ακροαμάτων ή θεαμάτων μετά παροχής φαγητών ή ποτών στις θέσεις των θεατών δεν στερεί στους τόπους αυτούς την ιδιότητα του θεάτρου ή του κινηματογράφου, έστω και αν πρόκειται περί καλλιτεχνικής εν γένει θεατρικής ή μουσικής αποδόσεως ενός ή περισσότερων καλλιτεχνών.
3. Αίθουσα συγκεντρώσεως θεατών καλείται ο κλειστός χώρος, όπου συγκεντρώνεται το κοινό: α) προς αναψυχή για την παρακολούθηση

καλλιτεχνικής θεατρικής ή μουσικής αποδόσεως ενός περισσοτέρων καλλιτεχνών, μη έχοντας σκηνή ή θάλαμο προβολής κινηματογραφικών ταινιών και β) προς παρακολούθηση διαλέξεων με ή χωρίς προβολή εικόνων. Στην περίπτωση των υπαίθριων θεάτρων, η αίθουσα είναι το κοίλον.

Άρθρο 3

1. Προθάλαμος αίθουσας ή προθάλαμος ταμείων είναι προ την αίθουσα των θεάτρων θάλαμος, όπου συνήθως εγκαθίστανται τα ταμεία του θεάτρου ή κινηματογράφου κλπ.
2. Πλατεία του θεάτρου ή κινηματογράφου είναι προ τη σκηνή χώρος της αίθουσας των θεατών, όπου το δάπεδο δεν υπόκειται στο δάπεδο της σκηνής για τη δημιουργία βαθμίδων, αλλά για ανιούσα κλίσεως.
3. Τοίχος της σκηνής είναι ο εκατέρωθεν του προσώπου της σκηνής τοίχος.
4. Σκηνή είναι χώρος καλυμμένος ή ακάλυπτος, όπου παίζουν οι ηθοποιοί, διατάσσονται στη σκηνογραφία του έργου και υπάρχουν οι μηχανικές εγκαταστάσεις, για την παράσταση αυτού απαιτούμενοι, τοποθετούνται τα μηχανήματα αναπαραγωγής των ήχων ή η οθόνη προβολής κινηματογραφικών ταινιών.
5. Ορχήστρας θέσεις είναι ο μεταξύ της σκηνής και της πλατείας χώρος, ο διατεθειμένος για την ορχήστρα.
6. Δάπεδο της σκηνής είναι το δάπεδο όπου παίζουν οι ηθοποιοί ή οι οποιοιδήποτε καλλιτέχνες.
7. Σκηνογραφία είναι για την παράσταση του έργου απαιτούμενοι ζωγραφισμένοι εικόνες.
8. Αναψυκτήριο είναι ο χώρος όπου οι θεατές δύναται κατά τα διαλείμματα να πάρουν αναψυκτικά ή φαγητά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Θέσεις των χώρων συγκεντρώσεως από πολεοδομικής απόψεως

Άρθρο 9

1. Απαγορεύεται του λοιπού ή στον ανοικτό χώρο εγκατάσταση θερινού θεάτρου, κινηματογράφου κλπ. σε απόσταση λιγότερη των 100 μέτρων από δημόσια νοσοκομεία και ιδιωτικών κλινικών που λειτουργούν με άδεια του Υπουργείου

Κοινωνικής Πρόνοιας με αριθμό κλινών άνω των 30. Με κάποιες τροποποιήσεις επιτρέπεται η μείωση.

2. Επιφυλασσόμενων των διατάξεων του υπ' αριθ. 321-63 Β. Διατάγματος που τροποποιείται για το άρθρο 1 του παρόντος, απαγορεύεται του λοιπού του ανοικτού ή κλειστού χώρου εγκατάστασης σκηνής θεάτρου, κινηματογράφου κλπ. σε απόσταση λιγότερη των 50 μέτρων από Ιερών Ενοριακών Ναών ή Φιλανθρωπικών και Εκκλησιαστικών Ιδρυμάτων.
3. Στις πόλεις πληθυσμού άνω των 40.000 κατοίκων, κατά την τελευταία απογραφή του Κράτους, ως και στους Δήμους και Κοινότητες της περιοχής τέως Διοικήσεως Πρωτεύουσας ανεξαρτήτως πληθυσμού, απαγορεύεται του λοιπού η ανοιχτού χώρου εγκατάσταση θερινών μουσικών θεάτρων, κινηματογράφων κλπ. σε απόσταση μικρότερη των 250 μέτρων από παρομοίων εγκαταστάσεων.
4. Επίσης απαγορεύεται του λοιπού σε στεγασμένα θέατρα και κινηματογράφους όσο και στους ανοιχτούς χώρους λειτουργούντα, τα κείμενα σε απόσταση μικρότερη των 50 μέτρων από ναούς, ή παρά της επιχειρήσεως έκθεσης φωτογραφιών και παντός είδους διαφημίσεων που προσβάλλουν το θρησκευτικό αίσθημα του κοινού. Η απόσταση της ως άνω απαγορεύσεως αυξάνεται στα 100 μέτρα προκειμένου για θέατρα ή κινηματογράφων, έναντι των εισόδων ναών.»
5. Απαγορεύεται ομοίως επί κοινοχρήστων χώρων ή αλσών, πρασιών κλπ. σε ανοικτού χώρου εγκατάσταση θεάτρων, κινηματογράφων εκτός αν το ρυμοτομικό διάγραμμα έχει καθορίσει τέτοιους χώρους εγκαταστάσεων.

Άρθρο 10

1. Απαγορεύεται γενικώς η εγκατάσταση θεάτρων, κινηματογράφων κλπ. σε κτίρια όπου βρίσκονται εργοστάσια ή εργαστήρια υλικών επικίνδυνων από απόψεως πυρός ή αποθήκες με ευκόλως καιγομένων αντικειμένων.
2. Θέατρα ή κινηματογράφοι κλπ. που περιλαμβάνουν άνω των 2.000 ατόμων πρέπει κατ' αρχήν να έχουν κύριους εξόδους προς διαφόρους οδούς πλάτους τουλάχιστον 10 μέτρων ή επί μιας λεωφόρου και μιας οδού της τελευταίας έχοντας πλάτος τουλάχιστον 8 μέτρων. Επιτρέπεται παρέκκλιση μόνο όταν μεταξύ των κυρίων εξόδων και της οδού υπάρχουν αυλές, κήποι ή προαύλια τέτοιων διαστάσεων ώστε να δύναται να δεχθούν τον συνολικό αριθμό των

ατόμων μέσα στο θέατρο, κινηματογράφο κλπ. συγκεντρωθέντων προσώπων, υπολογιζόμενου ότι για τρία πρόσωπα απαιτείται τουλάχιστον 1 τ.μ. επιφάνειας.

3. Θέατρα ή κινηματογράφοι κλπ. που περιλαμβάνουν από 1.000-2.000 άτομα πρέπει να έχουν τους κύριους εισόδους και εξόδους επί μιας λεωφόρου ή δημοσίας οδού με πλάτος τουλάχιστον 10 μέτρων ή επί περισσοτέρων οδών όπου η μια να έχει πλάτος 8 μέτρων τουλάχιστον

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

Αίθουσες Θεάτρων

Άρθρο 14

Για κάθε καθισμένο θεατή πρέπει να υπολογίζεται ανεξαρτήτως των διαδρόμων, επιφάνεια τουλάχιστον 0,45 του τ.μ. Για κάθε καθισμένο στο θεωρείο θεατή πρέπει να υπολογίζεται επιφάνεια τουλάχιστον 0,80 του τ.μ.

Άρθρο 16

Οι προς περιφερειακών διαδρόμων έξοδοι πρέπει να βρίσκονται έτσι ώστε προς την αυτή προσπέλαση να υποχρεούται το μεγαλύτερο μέρος των θεατών να απομακρύνεται από τη σκηνή και να φθάνει στους διαδρόμους μέσω της ταχύτερης και ασφαλέστερης οδού.

Άρθρο 18

Το δάπεδο της αίθουσας κινηματογράφων και θεάτρων πρέπει να διαμορφώνονται με τέτοιο τρόπο ώστε σε κάθε σημείο της τομής αυτού σε κατακόρυφο επίπεδο διερχομένου δια του μέσου της οθόνης ή της σκηνής να είναι κατακορύφως χαμηλότερο κατά 1.25μ των σημείων της θέσεως των οφθαλμών των θεατών των κειμένων επί του αυτού ως άνω κατακορύφου επιπέδου. Για τον προσδιορισμό των σημείων της θέσεως των οφθαλμών των θεατών, καθορίζεται όπως η απόσταση μεταξύ του οφθαλμού του θεατού κάθε σειράς και του σημείου τομής της κατακορύφου της υπερχομένης για του οφθαλμού αυτού και της οπτικής ακτίνας, για την εκκίνηση του οφθαλμού του θεατού της αμέσως όπισθεν σειράς μέχρι του κατώτερου σημείου της σκηνής ή της οθόνης, να μην είναι μικρότερη των 10 εκατοστών. Η κατά τη δημιουργημένη τοπική κλίση του δαπέδου δεν δύναται να υπερβαίνει το 20%.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

Ασφάλεια κυκλοφορίας

Άρθρο 29

Διάδρομοι, κλίμακες, αυλές, διαβάσεις και έξοδοι πρέπει να έχουν τέτοιες διαστάσεις και να φωτίζονται ώστε κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του θεάτρου, κινηματογράφου κλπ. να εξασφαλίζεται ευχερής, κανονική και ακίνδυνη εκκένωση για τη συντομότερη οδό.

Άρθρο 30

1. Οι διάδρομοι που χρησιμεύουν προς εκκένωση του θεάτρου, κινηματογράφου κλπ. πρέπει να έχουν τόσο συνολικό πλάτος ώστε να αναλογεί ένα μέτρο πλάτους διαδρόμου ανά 100 πρόσωπα μέχρι 600 πέραν δε του αριθμού αυτού ανά 125 για τα επιπλέον πρόσωπα.
2. Το πλάτος των διαδρόμων τούτων δεν επιτρέπεται να είναι εν πάση περιπτώσει μικρότερη των 1.50μ.
3. Οι διάδρομοι διατάσσονται κατά τρόπο ώστε κάθε θεατής που θέλει να μεταβεί στο διάδρομο σε οποιαδήποτε θέση σειράς συνεχόμενων καθισμάτων να μην υποχρεούται να διέλθει μπροστά από περισσότερο των 7 καθισμάτων. Στην περίπτωση που στην πλατεία συνεχής σειράς καθισμάτων είναι πλέον των 14 και μέχρις 21, η διάταξη των διαδρόμων πρέπει να είναι τέτοια ώστε κάθε θεατής θέλοντας να μεταβεί σε διάδρομο από οποιαδήποτε θέση σειράς συνεχόμενων καθισμάτων της σειράς, το δε πλάτος του διαδρόμου πρέπει να είναι αυξημένη κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 34, όπως τροποποιήθη για το άρθρο 13 του Β.Δ. 774-1960, προβλεπόμενα ποσοστά.

Άρθρο 31

Το συνολικό πλάτος των αγοσών εξόδων μέσα στην ύπαιθρο πρέπει να είναι τουλάχιστον 2 μέτρα, να υπολογίζεται δε ομοίως ως οι διάδρομοι.

Διάταξης Θέσεων

Άρθρο 33

1. Το ελεύθερο πλάτος του καθίσματος δεν πρέπει να είναι μικρότερο του 0,48 μ., το ύψος του εδράνου του καθίσματος πρέπει να 0,45μ. Το ελεύθερο ύψος του ερεισίνωτου από το έδρανο 0,43μ. Το ελεύθερο βάθος του καθίσματος 0,48 μ. Το ερεισίνωτων, καλό είναι να είναι κεκλιμένο ελαφρώς προς τα πίσω. Τα καθίσματα θα διαχωρίζονται αλλήλων για υποχειρίου πλάτους 7 εκατοστών.
2. Η ελεύθερη απόσταση μεταξύ δύο διαδοχικών σειρών καθισμάτων δεν δύναται να είναι μικρότερη των 0,85μ. προκειμένου για καθίσματα με έδρανα αυτομάτως ανυψωμένα προς τα πίσω, και όχι μικρότερα των 0,90μ.

Άρθρο 34

1. Στην πλατεία μια σειρά συνεχούς καθισμάτων κειμένη κοντά στους πλευρικούς διαδρόμους ή κοντά στο προσκήνιο, δεν επιτρέπεται να αποτελείται από περισσότερους των 14 καθισμάτων, στον εξώστη δε όχι περισσότερες των 12.
2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται στην πλατεία κάθε συνεχούς σειρά καθισμάτων να αποτελείται από περισσότερα των 14 καθισμάτων και μέχρις 21, υπό την προϋπόθεση ότι για κάθε προστιθέμενο κάθισμα πέραν των 14 να αυξάνεται η προβλεπόμενη απόσταση των 0,85μ. κατά δύο εκατοστά, το δε πλάτος 1,20μ. του επικοινωνούντος με την σειρά του αυτού διαδρόμου κατά 5 εκατοστά του μέτρου.

Άρθρο 39

Στα υπαίθρια δημόσια θεάματα είναι υποχρεωτικός σε κάθε περίπτωση ο περιφερειακός διάδρομος.

Κλίμακες

Άρθρο 44

1. Οι θέσεις των κλιμάκων να είναι τέτοιοι ώστε να εξυπηρετούν ευχερώς πάντα τα σημεία του θεάματος και να οδηγούν μέσω της συντομότερης οδού το κοινό προς τους προθαλάμους, ιματιοθήκες και τους εξόδους.

2. Οι προοριζόμενοι για την κυκλοφορία του κοινού κλίμακες πρέπει να είναι συνεχής μέχρι των εξόδων, ευθεία, άνευ κυκλοτερών τμημάτων με χειρολαβές υποχρεωτικώς σε αμφοτέρα των πλευρών της κλίμακας. Στην αρχή και τέλος κάθε κλίμακος καλό είναι να υπάρχει πλατύσκαλο πλάτους τριπλάσιου τουλάχιστον των βαθμίδων. Ομοίως να υπάρχει ανά 20 το πολύ βαθμίδες.
3. Το συνολικό πλάτος των κλιμάκων των χρησιμοποιούμενων υπό των θεατών, πρέπει να είναι ίσο προς το πλάτος των διαδρόμων, όπως αυτό ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 10.
4. Το πλάτος των κλιμάκων μετρούμενων μεταξύ των χειρολισθήρων, καλό είναι να μην είναι μικρότερο των δύο μέτρων. Προκειμένου για θέατρα και κινηματογράφους ασχέτως αριθμού θέσεων, απαιτείται η κατασκευή πλατύσκαλου μεταξύ της οικοδομικής γραμμής και της πρώτης βαθμίδας κλίμακας ανόδου ή καθόδου προς την αίθουσα πλάτους τουλάχιστον 2,50 μ. Οι βαθμίδες των κλιμάκων πρέπει να έχουν πέλμα πλάτους τουλάχιστον 0,30 του μ. και ύψος όχι μείζον των 0,16μ.
5. Οι κλίμακες πρέπει να έχουν ευθεία άνοδο. Ελισσόμενοι κλίμακες εξαιρετικώς μόνο δύναται να επιτρέπουν προς εξυπηρέτηση δευτερευόντων σκοπών.

Άρθρο 48

Η οργάνωση θέσεων πωλήσεως εμπορευμάτων και ποτών στα θέατρα, κινηματογράφους κλπ. επιτρέπεται μόνο κατόπιν εγκρίσεως της αρμοδίας αρχής απαγορευμένης της εγκαταστάσεως τέτοιων θέσεων σε κλιμακοστάσια, ισχυουσών οπωσδήποτε των ανωτέρω σχετικών διατάξεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Σκηνή

Άρθρο 132

Φέροντα τμήματα της κατασκευής για την εξωτερική διαμόρφωση του χώρου της σκηνής πρέπει γενικώς να αποτελούνται από άφλεκτα υλικά. Ακάλυπτα ξύλινα μέρη πρέπει να είναι πλανισμένα ή να ασφαλίζονται κατ' άλλον τρόπο κατά ταχείας αναφλέξεως.

Εγκαταστάσεις ελκυσμού χρησιμοποιούμενοι για σκηνικές αλλαγές, πρέπει να αποτελούνται από συρμάτινα σχοινιά, εκτός των διευθυνομένων δια χειρός. Πρέπει επιπλέον να λαμβάνονται μέτρα ώστε να μην είναι δυνατόν να βρίσκονται άνθρωποι μέσα στην τροχιά των αντίβαρων.

Άρθρο 134

Ως καταλληλότερη επικάλυψη του δαπέδου της σκηνής θεωρείται το ξύλινο πάτωμα με λωρίδες. Οι διακοσμήσεις πρέπει να είναι άκαυστοι. Όλα τα ξύλινα μέρη πρέπει να χρωματίζονται με πυρίμαχο χρώμα.

Άρθρο 137

Από την σκηνή και των θαλάμων των ηθοποιών πρέπει να υπάρχει σκάλα στον υπαίθριο χώρο πλάτος τουλάχιστον 1 μέτρο, πυρίμαχος και να μη χρησιμοποιείται για κοινή χρήση.

Διαστάσεις σκηνής, έξοδοι ηθοποιών κλπ.

Άρθρο 138

Οι διαστάσεις του χώρου της σκηνής πρέπει να είναι τέτοιοι, ώστε τυχόν έκρηξη πυρκαγιάς μέσα στο χώρο της σκηνής να παραμένει κατ' αρχάς περιορισμένη εντός αυτού, τα δε παραγόμενα αέρια και καπνός να παραμένουν στο ανώτατο μέρος του χώρου της σκηνής.

Κινηματογράφοι και Θέατρα, λειτουργούντα σε ανοικτό χώρο

Άρθρο 150

Οι διατάξεις των προηγούμενων άρθρων του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται αναλόγως για κινηματογράφους και θέατρα λειτουργούντα σε ανοικτό χώρο.

Άρθρο 151

1. Προς χρήση των θεατών πρέπει να υπάρχουν για τα θέατρα αποχωρητήριο ανά 150 θεατές. Από αυτό προκύπτει ο αριθμός αποχωρητηρίων τα 3/5

διατίθενται για γυναίκες και τα 2/5 για άντρες, ανά 200 δε θέσεις θεατών να υπάρχουν δύο ουρητήρια ανδρών και ένας νιπτήρας. Τα αποχωρητήρια και οι βόθροι πρέπει να πληρούν τις διατάξεις του Γ.Ο.Κ. και του Κανονισμού εσωτερικών υδραυλικών εγκαταστάσεων.

2. Τα αποχωρητήρια κλπ. (ανδρών-γυναικών) πρέπει να εγκαθίστανται σε ιδιαίτερους χώρους και αν είναι δυνατόν μακριά μεταξύ τους, πάντως εντός του κτιρίου του θεάματος. Μέσα στους εισόδους αυτών πρέπει να εγκαθίσταται φωτεινή επιγραφή «Ανδρών – Γυναικών».

3. Μέσα στα θέατρα πρέπει να υπάρχουν κοντά στους θαλάμους των ηθοποιών ένα ουρητήριο και ένα τουλάχιστον αποχωρητήριο για άνδρες και αποχωρητήριο για γυναίκες και δύο νιπτήρες ανά 4 θαλάμους ηθοποιών. Επίσης, πρέπει να υπάρχουν αποχωρητήρια και ουρητήρια για το προσωπικό της σκηνης και με το ύψος της βάσεως αυτής.

4. Απαγορεύεται η εγκατάσταση ουρητηρίων και αποχωρητηρίων προς χρήση των θεατών προς το μέρος της σκηνης ή κοντά αυτής ή των παρασκηνίων.

5. Για την καθαριότητα και γενικά η εμφάνιση των ανωτέρων χώρων δημοσίων θεαμάτων άνω των 500 θέσεων, πρέπει να διατίθεται ειδική υπηρεσία.

Στα θέατρα πρέπει να υπάρχει λουτρό (ντους) με εγκατάσταση θερμού και ψυχρού νερού προς χρήση από τους ηθοποιούς.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΤΑΘΜΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ

Άρθρον 1.

1. Οι σταθμοί αυτοκινήτων διακρίνονται στις κάτωθι κατηγορίες:

α) Στους στεγασμένους

β) Στους υπαίθριους

2. Από απόψεως χρήσεως:

α) Ιδιωτικής χρήσεως

β) Δημοσίας χρήσεως

3. Από άποψη τρόπου εξυπηρέτησης:

α) Στάθμευση με αυτοεξυπηρέτηση

β) Στάθμευση από υπαλλήλους.

ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ**Άρθρον 27.**

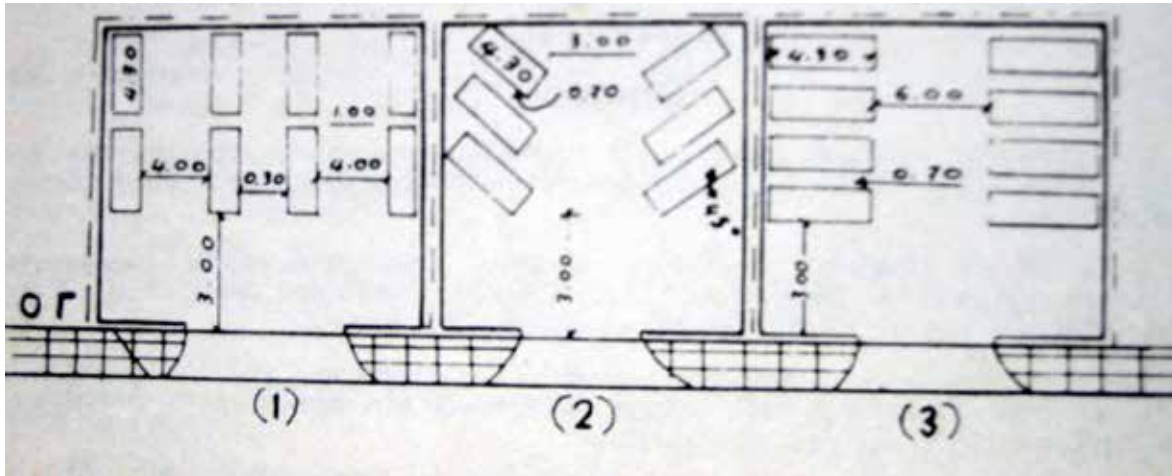
Όρισμοί :

1. _Υπαίθριος σταθμός χαρακτηρίζεται ο ακάλυπτος χώρος χρησιμοποιούμενος για την στάθμευση αυτοκινήτων.
2. _Ωφέλιμη επιφάνεια υπαίθριου σταθμού καλείται η περιβαλλόμενη από των ορίων διατιθέμενης ιδιοκτησίας.
3. _Ωρίζεται ως **20 τ.μ** η επιφάνεια στάθμευσης **ανά αυτοκίνητο** συνυπολογιζόμενος ο χώρος των απαραίτητων διαδρόμων.

Άρθρον 28.

Προϋποθέσεις, όροι ιδρύσεως και λειτουργίας

4. Εντός των υπαίθριων σταθμών αυτοκινήτων απαγορεύεται κάθε χρήση φλόγας.
6. Σε όποια περίπτωση ο σταθμός λειτουργεί και μετά τις 18.00, τότε είναι υποχρεωτική η ηλεκτρική εγκατάσταση φωτισμού.
7. Κάθε υπαίθριος σταθμός :
 - β) έχει επιστρωμένη την ωφέλιμη επιφάνειά του με ασφαλικό τάπητα
 - γ) έχει διαγραμμισμένη την επί του δαπέδου διάταξη προς στάθμευση κάθε αυτοκινήτου
 - δ) διαθέτει είσοδο- έξοδο πλάτους 3.00 έως 6.00 μ. Αναλόγως του μεγέθους του σταθμού. Μεταξύ δε των σειρών στάθμευσης, αφήνεται κενό 3.00 έως 6.00 μ. τουλάχιστον, ανάλογα τις διατάξεις σταθμεύσεως αυτοκινήτων όπως τα σκαριφήματα 1, 2, 3 της **εικόνας 20**.

Εικ. 20

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ “THEATRE PLANNING” ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ.

Εικ. 20

● Τύπος και μέγεθος θεάτρου

Η οικονομική δυνατότητα που παρέχεται για την οποιαδήποτε κατασκευή ενός θεάτρου, είναι μια από τις παραμέτρους που καθορίζει την χωρητικότητά του. Δεν μπορεί όμως να παραβλέψει κανείς την σχέση χωρητικότητας με τα διαφορετικά στάνταρ του χώρου, του τεχνικού εξοπλισμού και κυρίως την χρήση που προορίζεται αυτό να έχει. Οι ανέσεις που απαιτούνται από το κάθε θέατρο

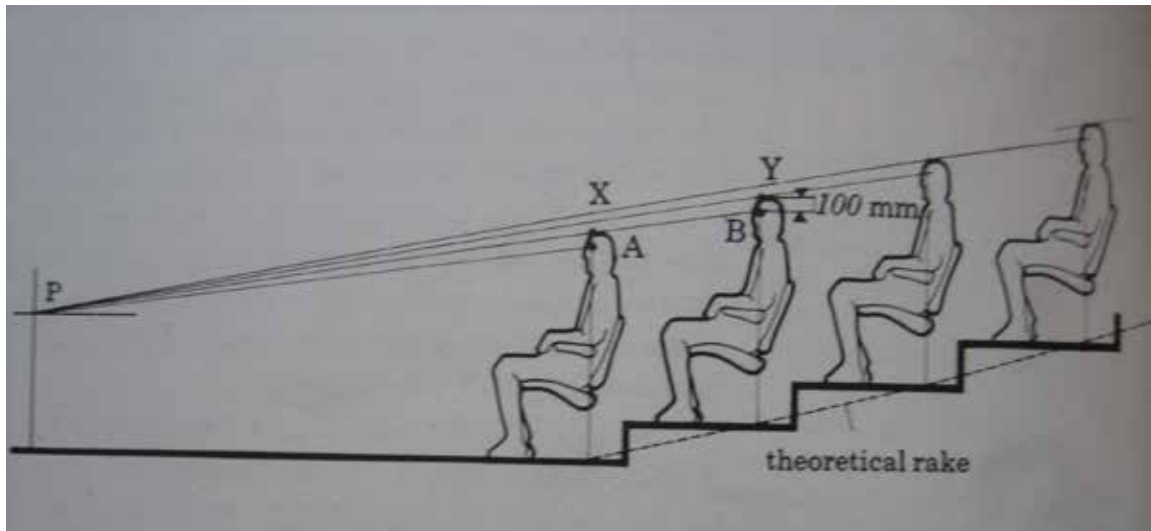
διαφέρουν ανάλογα με την χρήση του (θέατρο, μουσικές σκηνές, αγορεύσεις, συγκεντρώσεις).

Εάν υποθέσουμε ότι διατίθονται ο κατάλληλος χώρος και τεχνικός εξοπλισμός, τότε δεν μπορεί να γίνει υπέρβαση των ορίων χωρητικότητας. Όρια τα οποία καθορίζονται από παράγοντες όπως ακουστική, θέαση αλλά και πληρότητα που επιδιώκεται να έχει ένα θέατρο. Δεν είναι σίγουρα αισθητικά σωστό, ένα θέατρο να είναι γεμάτο μια-δύο φορές τον χρόνο και τις υπόλοιπες να δείχνει μισοάδειο. Όσον αφορά την θέαση και την ακουστική θα τα δούμε παρακάτω.

- Θέαση

Η μεγαλύτερη απόσταση από την τελευταία θέση του ακροατηρίου και του κέντρου της ορχήστρας, έχει επιροή στην θέαση αλλά και στην ακουστική ανάλογα πάντα όμως με τον τύπο της παράστασης που δίνεται. Σε μια **θεατρική παράσταση** θα πρέπει ο θεατής να βλέπει εκφράσεις προσώπων και γι' αυτόν τον λόγο πρέπει να είναι **20 m** η μεγαλύτερη απόσταση μεταξύ θεατή και κέντρου της ορχήστρας. Αν πρόκειται όμως για **μουσικές συναυλίες** και **αγορεύσεις** τότε αυτή η απόσταση μεταβάλλεται στα **30 m**.

Ένας ακόμα σημαντικός παράγοντας θέασης είναι οι ανθρωπομετρικές διαστάσεις του ακροατηρίου. Οι σωματικές διαπλάσεις των ανθρώπων διαφέρουν και είναι κάτι που καθορίζει την θέαση του κοινού σε μια παράσταση. Αυτό που ενδιαφέρει από τις διαπλάσεις αυτές τις συγκεκριμένες έρευνες είναι το ύψος των ματιών από το έδαφος και η απόσταση των ματιών από την κορυφή του κεφαλιού. Υπολογίζεται πάντα ένα μέσο όρο αυτών των αποστάσεων αλλά δεν μπορεί τελικά να αποφευχθεί το γεγονός να καθίσει ένας αρκετά ψηλός μπροστά από έναν αρκετά κοντό. Όπως θα δούμε στην **εικόνα 21** υπολογίζεται ένα σημείο **P** περίπου **60-90** πόντους πάνω από την σκηνή ως το σημείο που πρέπει να βλέπει ο θεατής. Όπως προκύπτει, η διαφορά των **100 mm** περίπου των ματιών από την κορυφή του κεφαλιού καθορίζει την **κλίση** του ακροατηρίου.

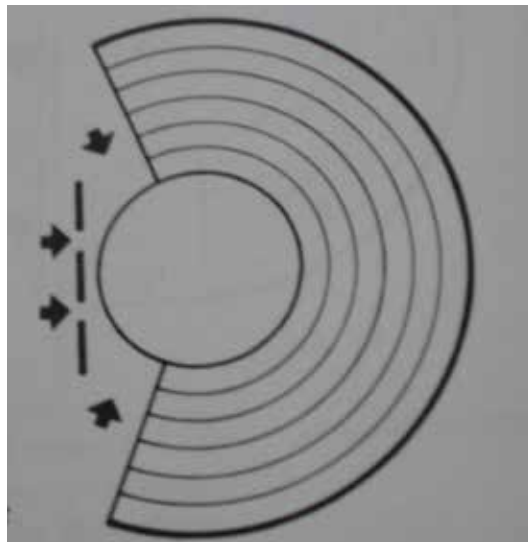
Εικ. 21

- Ακουστική

Για την μελέτη της ακουστικής συμπεριφοράς απαιτήται περισσότερη επιστημονική έρευνα. Αυτό που μπορούμε να πούμε είναι ότι η ακουστική του υπαίθριου θεάτρου εξαρτάται από την αντανάκλαση του ήχου που επιτυγχάνεται αλλά κυρίως από την **περίοδο της αντίχησης**. Όταν πρόκειται για ομιλία ενός προσώπου προς το κοινό, τότε η μικρή περίοδος αντίχησης είναι η καταλληλότερη, ενώ όταν πρόκειται για μουσικές συναυλίες τότε κατάλληλη είναι η μεγαλύτερη περίοδος αντίχησης. Επίσης εξαρτάται από πόσο ήχο απορροφά και αντανακλά η επιφάνεια του κοίλου.

- Τύποι ακροατηρίου

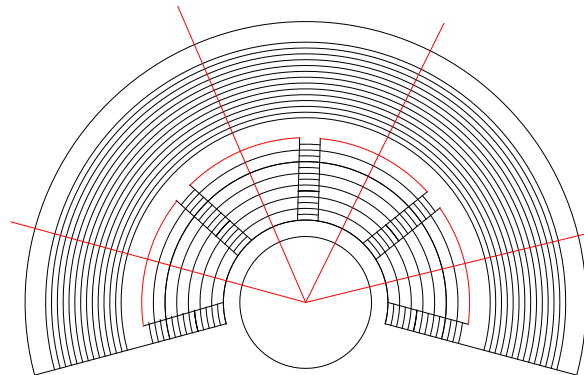
Ο σκοπός των ερευνών που έγιναν ήταν να φέρουν το ακροατήριο και την ορχήστρα στον ίδιο αρχιτεκτονικό χώρο και να υπάρχει έτσι μια σχέση μεταξύ του ηθοποιού και θεατή. Έτσι υπάρχουν αρκετοί τύποι ακροατηρίου που χωρίζονται με τον βαθμό κυκλικότητάς του. Εμάς μας ενδιαφέρει ο κλασικός ελληνικός τύπος που έχει την κυκλικότητα που βλέπουμε στην **εικόνα 22**.

Εικ. 22

“ Ο κλασικός ελληνικός τύπος κοίλου έχει κυκλικότητα 210° - 220° μίρες το μέγιστο ”

ΕΠΙΛΟΓΗ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ- ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ – ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΧΩΡΟΣ

‘Μια μακρινή φωτογραφία τραβηγμένη από τον δρόμο πηγαίνοντας προς τα λατομεία (πάνω) και το θέατρό μας κατά την διάρκεια της δημιουργίας του (κάτω)’

ΕΠΙΛΟΓΗ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ

Πρίν ξεκινήσει μια διαδικασία αποκατάστασης ενός λατομείου σε χώρο αναψυχής, θα πρέπει φυσικά να βρεθεί ο κατάλληλος αυτός χώρος. Επομένως, η έρευνά μας είχε σκοπό τις επισκέψεις στις περιοχές λατόμευσης τις Πεντέλης έτσι ώστε να βρεθεί το λατομείο με τις καλύτερες ίσως προδιαγραφές για την αποκατάσταση αυτή. Να δούμε μερικά από αυτά.

ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΠΟΥΡΝΑΡΑ

Εικ. 24

Το λατομείο στην θέση πουρνάρα, όπως φαίνεται και από την φωτογραφία, είναι το μικρότερο από αυτά που επισκεφθήκαμε. Η φωτογραφία είναι από κάποια μέση απόσταση, καθώς η πρόσβαση μέσα από τον χωματόδρομο της περιοχής ήταν κάκιστη. Εξάλλου το μέγεθος αυτού του λατομείου είναι απαγορευτικό για αποκατάσταση σε ανοιχτό θέατρο αλλά όπως επίσης και η θέση του.

ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΑΛΦΑ

Εικ. 25

‘Εικόνα του λατομείου Άλφα από την οποία φαίνεται η πρόσβαση από τον δρόμο προς αυτό. Στο επίπεδο πάνω από το δέντροφυτευμένο πρανές είναι οι βράχοι, τα απομνηάρια της λατόμευσης’

‘Εικόνα στην οποία βλέπουμε την εξαιρετική θέα που έχει, βρισκόμενο στα υψηλότερα σημεία του Πεντελικού.’

Εικ. 26

Αυτό που διαπιστώνουμε εύκολα από τις φωτογραφίες του λατομείου Άλφα είναι ότι πρόκειται για ένα λατομείο το οποίο βρίσκεται σε μεγάλο υψόμετρο του Πεντελικού και έτσι διαθέτει εξαιρετική θέα προς το λεκανοπέδιο της Αθήνας. Παρ'όλα αυτά, υπάρχουν κάποιες παράγοντες που μας οδήγησαν να μην το επιλέξουμε.

Αρχικά το μέγεθός του δεν είναι πάλι το επιθυμητό, όχι τόσο για την εγκατάσταση του ανοιχτού θεάτρου που προσδοκούμε αλλά κυρίως για τις δυνατότητες εκμετάλευσης του περιβάλλον χώρου, ο οποίος δεν είναι αρκετά μεγάλος. Επίσης δεν διαθέτει χώρο για στάθμευση, παρά μόνο λίγα τετραγωνικά. Τέλος, εξαιτίας του μεγάλου του ύψους επικρατούν ισχυρότεροι ανέμοι και εκτός των άλλων και η διαδρομή για να το επισκεφθεί κάποιος είναι μεγαλύτερη από τα υπόλοιπα λατομεία της έρευνάς μας.

ΛΑΤΟΜΕΙΟ ΜΑΛΤΕΖΟΥ

Εικ. 27

‘Το λατομείο του Μαλτέζου. Βλέπουμε την μεγάλη επίπεδη έκταση που διαθέτει για τυχόν δημιουργία στάθμευσης αυτοκινήτων, το πράνεις της υπάρχουσας αποκατάστασης και τα απομνηνάρια της λατόμευσης με το βραχώδες τοπίο’

*‘Η θέα του
λατομείου του
Μαλτέζου
μπορούμε να
πούμε ότι είναι
εφάμιλλη του
Άλφα.*

Εικ. 28

Το πρώτο λατομείο που συναντάει κανείς πηγαίνοντας στην περιοχή του Πεντελικού, είναι αυτό του Μαλτέζου. Είναι σίγουρα το λατομείο που στην πρώτη επίσκεψή μας, μας έδωσε την εντύπωση ότι διαθέτει όλα τα χαρακτηριστικά που αναζητούμε. Ας τα δούμε αναλυτικότερα.

- **Εύκολη πρόσβαση**

Το λατομείο του μαλτέζου, όπως θα δούμε και με φωτογραφίες στο κεφάλαιο της διαμόρφωσης εισόδων, είναι προσβάσιμο από 2 μέρη. Έτσι υπάρχουν οι συνθήκες για άνετη διακίνηση των πολιτών προς και από το λατομείο.

- **Μικρή απόσταση από το κέντρο της Ν.Πεντέλης**

Είναι το πρώτο λατομείο που συναντήσαμε προερχόμενοι από το κέντρο της Ν. Πεντέλης και έτσι από άποψης αποστάσεως είναι σίγουρα η πρώτη επιλογή.

- **Μεγάλη επίπεδη έκταση για στάθμευση αυτοκινήτων.**

Όπως είδαμε και στην φωτογραφία, το λατομείο Μαλτέζου στην είσοδό του διαθέτει μια μεγάλη επίπεδη έκταση η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για

στάθμευση αλλά και άλλες χρήσεις που θα διατυπωθούν παρακάτω.

● **Άνετο βραχώδες πρανές για δημιουργία του θεάτρου**

Αναμφισβήτητα το σημαντικότερο για μας κίνητρο για να το επιλέξουμε είναι να υπάρχει μεγάλη έκταση μπροστά από το βραχώδες πρανές για την εγκατάσταση του υπαίθριου θεάτρου μας. Όπως θα δούμε και από την αποτύπωση του λατομείου σε κλίμακα 1 : 500, το λατομείο του Μαλτέζου διαθέτει επαρκή έκταση για την εγκατάστασή του.

Έτσι λοιπόν οδηγηθήκαμε μέσα από αυτήν την έρευνα, να επιλέξουμε το λατομείο του Μαλτέζου για την αποκατάστασή του σε ανοιχτό θέατρο και γενικότερα σε ένα πόλο αναψυχής. Γι αυτό τον λόγο και για να προχωρήσουμε στην κατασκευή και χωροθέτηση του θεάτρου και των λοιπών χρήσεων, προμηθευτήκαμε από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ την **αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης του λατομείου**, μια κάτοψη δηλαδή πάνω στην οποία θα δείξουμε την τελική διαμόρφωσή του που επιδιώκουμε και τις λοιπές χρήσεις που θέλουμε να έχει.

■ **ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΕΤΑΙ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ Η ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ ΜΑΛΤΕΖΟΥ ΣΕ ΚΛΙΜΑΚΑ 1 : 500 .**

Φτάνοντας λοιπόν στο σημείο στο οποίο έχουμε πραγματοποιήσει την απαραίτητη εισαγωγή στην έννοια του θεάτρου, έχουμε παρουσιάσει τον Πεντελικό και τους στόχους ανάπλασής του και έχουμε καταγράψει τα σημαντικότερα άρθρα από την νομοθεσία ειδικών κατασκευών, μπορούμε πλέον και με την βοήθεια της αποτύπωσης του λατομείου , να προχωρήσουμε στην **μελέτη αποκατάστασης του λατομείου Μαλτέζου**. Ένα κεφάλαιο στο οποίο θα παρουσιαστούν σχέδια, εκθέσεις του τρόπου εργασίας και εν τέλει θα παρουσιαστεί η διαμορφωμένη κατάσταση των νέων χρήσεων του λατομείου.

ΜΕΛΕΤΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ ΜΑΛΤΕΖΟΥ

ΕΠΙΔΙΩΚΟΜΕΝΕΣ ΝΕΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ

Με την μελέτη αυτή θέλουμε να εγκαταστήσουμε τις ακόλουθες νέες χρήσεις-λειτουργίες:

- **Ανοιχτό θέατρο:**

Το θέατρο αυτό θα πληρεί τις προδιαγραφές από την νομοθεσία ειδικών κατασκευών και θα εντάσσεται αρμονικά στον χώρο με τυχόν επένδυση με πέτρα η μάρμαρο της περιοχής. Σκοπός μας είναι το κοίλον του θεάτρου να ακουμπά στο βραχώδες πρανές, στην περιοχή της λατόμευσης, έτσι ώστε να αποτελεί το δυναμικό στοιχείο που θα αναδεικνύεται μέσα από την «σύγκρουσή» του με τον βράχο. Επίσης θα βρίσκεται στο υψηλότερο ίσως σημείο της περιοχής έτσι ώστε να έχει την απαραίτητη θέα αλλά και να προσφέρει στον επισκέπτη την δυνατότητα να το προσεγγίσει μέσα από μια θαυμάσια διαδρομή με μονοπάτια, που θα θυμίζει πομπή και θα τον προετοιμάζει για το θέαμα.

- **Χώρος στάθμευσης αυτοκινήτων :**

Είναι φυσικά αυτονόητο ότι ο χώρος στάθμευσης είναι απαραίτητος για την άρτια λειτουργικότητα του χώρου ανάπλασης. Θα επιλεγεί λοιπόν η τοποθεσία του έτσι ώστε να εξυπηρετεί τους πολίτες ιδανικά ακόμα και σε περιπτώσεις μεγάλης κοσμοσυρροής. Θα πληρεί τις προδιαγραφές από την υπάρχουσα νομοθεσία.

- **Πρόσβαση- Εισόδοι – Εξόδοι :**

Στόχος είναι να διαμορφωθούν μία είσοδος επισκεπτών και οχημάτων προς το πάρκινγκ και μία έξοδος των οχημάτων από το πάρκινγκ. Η έξοδος δεν θα γίνεται

από την είσοδο για λόγους διευκόλυνσης των προσβάσεων. Θα σχεδιαστούν και οι διαδρομές των οχημάτων και των πεζών μέσα στον διαμορφωμένο χώρο.

- **Κυλικείο - Εκδοτήρια :**

Θα διαμορφωθεί στεγασμένος χώρος πώλησης φαγητών και τροφίμων και παράλληλα ο χώρος των εκδοτηρίων των εισιτηρίων του εκάστοτε θεάματος. Θα επιλεγεί ο κατάλληλος χώρος και θα προσεχθούν τα υλικά κατασκευής και η επένδυση η οποία επιδιώκουμε να είναι με πέτρα η μάρμαρο της περιοχής.

- **Μονοπάτια :**

Εκτός από τα διάφορα μονοπάτια που μπορούν να σχεδιαστούν και να εξυπηρετήσουν την διάθεση του πολίτη να εξερευνήσει τον χώρο, σκοπός μας είναι επίσης να υπάρχει ένα κύριο μονοπάτι το οποίο όπως είπαμε θα οδηγεί από την κάτω βαθμίδα προς τα πάνω, στο θέατρο.

- **Πλατείες, γρασίδι, παγκάκια:**

Ο μόνος χώρος για να ξαποστάσει κάποιος δεν μπορεί να είναι μόνο το κοίλον του θεάτρου. Γι' αυτόν τον λόγο θα δημιουργηθούν οι κατάλληλες περιοχές πρασίνου με τις κατάλληλες θέσεις ανάπαυσης του επισκέπτη.

- **Μικρός χώρος μουσείου - εκθέσεων :**

Θα είναι ένας μικρός χώρος έκθεσης στοιχείων των ιστορικών λατομείων και δειγμάτων της παραγωγής τους. Επίσης θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για εκθέσεις θεμάτων ανάλογων των περιπτώσεων των συγκεντρώσεων που θα συμβαίνουν εκεί.

Παρουσιάζοντας λοιπόν όλα εκείνα τα στοιχεία που θέλουμε να εγκαταστήσουμε στην περιοχή, μπορούμε να συνεχίσουμε στον σχεδιασμό αυτών και στην χωροθέτησή τους. Θα προχωράμε βλέποντάς τα ένα ένα ξεχωριστά με

σχέδια ξεχωριστά για το κάθε ένα αλλά και συγκεντρωμένα στο τελικό σχέδιο διαμόρφωσης σε κλίμακα 1 : 500.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ

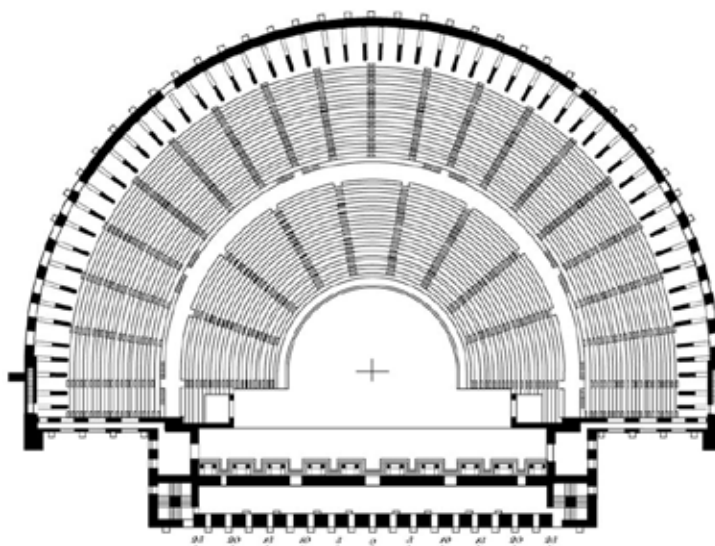
Πριν ξεκινήσουμε στην κατασκευή του θεάτρου θα πρέπει να προσδιορίσουμε τον τρόπο που θα εργαστούμε και τι ακριβώς θέλουμε να παρουσιάσουμε.

Αρχικά γνωρίζουμε ότι διαθέτουμε την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης του λατομείου του Μαλτέζου η οποία και παρουσιάζεται. Αυτή η αποτύπωση θα μας βοηθήσει αργότερα να τοποθετήσουμε το κατασκευασμένο θέατρο σε χώρο που να εξυπηρετεί αρκετές παραμέτρους όπως θα δούμε. Κατόπιν θα δουλέψουμε με την κατασκευή του θεάτρου στον υπολογιστή με το πρόγραμμα AUTOCAD. Θα παρουσιαστούν αρχεία σε cd αλλά και τα σχέδια εκτυπωμένα με κατάλληλη κλίμακα και σε φύλλο A4. Η κατασκευή θα γίνει σύμφωνα με τις προδιαγραφές και την νομοθέσια ειδικών κατασκευών που ήδη παρουσιάσαμε, αλλά και με στοιχεία από το βιβλίο 'Theatre Planning'. Κάθε σχεδιαστική παράμετρο που θα λάβουμε υπ' όψηνη θα την αναφέρουμε αναγράφοντας από πιο άρθρο της νομοθεσίας προέρχεται και δείχνοντάς την μέσα στα σχέδια.

Η ίδια διαδικασία θα ακολουθηθεί και για τις υπόλοιπες χρήσεις που θέλουμε να προβάλλουμε στην ανάπλαση του λατομείου.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Όπως αναφέραμε ήδη, ο σχεδιασμός του θεάτρου θα πραγματοποιηθεί με βάση τις προδιαγραφές που διαθέτουμε και θα παρουσιαστεί σε σχέδιο AUTOCAD. Αρχικά θα πρέπει να αποφασίσουμε που θα τοποθετηθεί το θέατρό μας πάνω στην κάτοψη έτσι ώστε πρώτον να εξυπηρετηθούν κάποιοι βασικοί παράμετροι και δεύτερον για να προσδιορίσει ο χώρος αυτός την χωρητικότητα που θα μπορέσει να έχει το θέατρό μας.

Εικ. 29

‘Δείγμα μιας κάτοψης ενός ανοιχτού θεάτρου. Το θέατρο αυτό είναι της Ασπένδου στα Τουρκικά παράλια και είναι δείγμα Ρωμαϊκής αρχιτεκτονικής η οποία δεν σχεδίαζε κυκλική ορχήστρα αλλά ημικυκλική’

Εικ. 30

‘Δείγμα μακέτας από μελέτη του ανοιχτού θεάτρου Πέτρας στην Πετρούπολη’

Πρώτη παράμετρος που θα προσδιορίσει τον χώρο που επιζητούμε είναι το βραχώδες πρανές που επιδιώκουμε να ακουμπήσουμε το κοίλον του θεάτρου. Έτσι αναπόφευκτα οδηγούμαστε στον ψηλότερο χώρο της κάτοψης ο οποίος σταματάει κατά μήκος της γραμμής που ορίζει το βραχώδες πρανές της λατόμευσης του βουνού(εικ. 31). Αυτό το ψηλότερο σημείο βέβαια εξυπηρετεί και την

δεύτερη αισθητική παράμετρο που έχει να κάνει με την επιδιωκόμενη θέα προς το λεκανοπέδιο της Αθήνας αλλά και του δέους που θέλουμε να προκαλέσει στον επισκέπτη ανηφορίζοντας προς αυτό. Έτσι από τα σχέδια μπορούμε να δούμε ότι επιλέξαμε το σημείο εκείνο στο οποίο συναντήσαμε και το μεγαλύτερο άνοιγμα κατά πλάτος (41,0 μ). Εν τέλει το τελικό μήκος του θεάτρου μαζί με την σκηνή προέκυψε **32,44 μ** ,όπως και βλέπουμε στο **σχέδιο 1 της γενικής κάτοψης**, και αυτό διότι πρώτον θέλουμε να αφήσουμε ένα άνετο διαμορφωμένο πέρασμα πίσω από την σκηνή που θα οδηγεί στο υπόλοιπο κομμάτι του πρανές δεξιά του θεάτρου, και δεύτερον διότι έτσι κατέληξε να μπορεί να γίνει μέσα από τις προδιαγραφές που θα δούμε παρακάτω.

Εικ.31

“ Το πρανές της λατόμευσης του Μαλτέζου όπου σκοπεύουμε να «ακουμπήσουμε» το κοίλον του θεάτρου μας.”

ΤΡΟΠΟΣ ΧΑΡΑΞΗΣ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ - ΣΧΕΔΙΑ

Αρχικά ακολουθήσαμε σαν κεντρική ιδέα τον τύπο του ελληνικού υπαίθριου θεάτρου που γνωρίσαμε μέχρι τώρα. Δηλαδή το κοίλον, την ορχήστρα και την σκηνή. Από τα στοιχεία του **'theatre planning'** στην **εικόνα 22** είδαμε ότι ο κλασικός ελληνικός τύπος κοίλου έχει κυκλικότητα $210^\circ - 220^\circ$ μοίρες το μέγιστο. Κατόπιν στο **σχέδιο 2 των λεπτομερειών της κάτοψης** φαίνεται ότι και εμείς ακολουθήσαμε αυτόν τον τύπο υπολογίζοντας 210° για το κοίλον μας.

Αφού χαράξαμε το τόξο του κοίλου έπρεπε να το χωρίσουμε σε σειρές θέσεων και σε διαδρόμους. Από το **σχέδιο 3 της τομής** θα δούμε όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά που είσαγαμε στην κατασκευή του, διευκρινίζοντας παράλληλα από που τα αντλήσαμε.

Στο **σχέδιο 3** λοιπόν μπορούμε να δούμε τις περισσότερες μετρήσεις που καθόρισαν και την κάτοψη του θεάτρου. Στο **'theatre planning'** είχαμε δει ότι για να πετύχουμε καλή θέαση θα πρέπει να είναι **20 m** η μεγαλύτερη απόσταση μεταξύ θεατή και κέντρου της ορχήστρας. Αυτήν λοιπόν την απόσταση υπολογίσαμε στην τομή η οποία και τελικά μας έδωσε τα περιθώρια μήκους και τελικά χωρητικότητας του θεάτρου. Πήραμε **9,60 μ** την διάμετρο της ορχήστρας, αφήσαμε **1,20 μ** κενό μεταξύ ορχήστρας και θεατών και κατόπιν ανεβάσαμε το κοίλον μέχρι τα **7,27 μ**, έτσι ώστε να προκύπτει να είναι **20 μ** η απόσταση του τελευταίου θεατή μέχρι το κέντρο της ορχήστρας και σε ύψος των **90 εκ** όπως αναφέρεται πάλι στο **'theatre planning'** στην **εικόνα 21** όπου το **P = 60-90 εκ**. Στην συνέχεια και κατασκευάζοντας τις βαθμίδες έχουμε **0,45 μ ύψος** και **0,85 μ μήκος** για κάθε μια βαθμίδα σύμφωνα με την νομοθεσία στο **άρθρο 33 παρ.1 και παρ.2**. Επίσης στα μέσα της ανόδου αφήνεται ένας διάδρομος για καλύτερη εξυπηρέτηση του κοινού. Ο διάδρομος αυτός είναι **1,5 μ** σύμφωνα με την νομοθεσία του **άρθρου 30**. Ο διάδρομος αυτός υπάρχει και στην κορυφή του κοίλου. Το **0,60 μ** ύψος στην τελευταία θέση είναι το ύψος περίπου των ματιών του θεατή που χρειαστήκαμε για τον υπολογισμό των 20 μ.

Στο **σχέδιο 2** θα αναλύσουμε των χωρισμό του κοίλου σε κλίμακες. Αρχικά και σύμφωνα με το **άρθρο 44 και παρ.3** πήραμε **1,5 μ** το **πλάτος της κλίμακας** όπως

και του διαδρόμου. Κατόπιν έπρεπε να αποφασίσουμε ανά πόση απόσταση θα σχεδιάσουμε κλίμακες. Την απάντηση αυτήν την βρήκαμε στο **άρθρο 30** και **παρ.3** όπου αναφέρει ότι κάθε θεατής που θέλει να μεταβεί στο διάδρομο σε οποιαδήποτε θέση σειράς συνεχόμενων καθισμάτων να μην υποχρεούται να διέλθει μπροστά από περισσότερο των **7** καθισμάτων. Θα πρέπει δηλαδή η μεγαλύτερη σειρά καθισμάτων να είναι **14** στον αριθμό. Υπολογίζοντας λοιπόν το πλάτος της κάθε θέσης θα είχαμε αποτελέσματα. Σύμφωνα με το **άρθρο 33** και **παρ.1** το ελεύθερο πλάτος του καθίσματος δεν πρέπει να είναι μικρότερο του **0,48 μ**. Εμείς για περισσότερη άνεση το πήραμε **περίπου 0,62 μ** και έτσι πολλαπλασιάζοντας το 0,62 με το 14 έχουμε το **8,65 μ** που βλέπουμε στο **σχέδιο 2** και στο κάτω διάζωμα. Στο πάνω διάζωμα και με τα **7,22 μ** υπάρχει μεγαλύτερη άνεση.

Το τελικό αποτέλεσμα μετά και τις χαράξεις είναι αυτό που βλέπουμε στο **σχέδιο 1**. Έχουμε το κοίλο, την ορχήστρα και την σκηνή. Το κοίλο χωρίστηκε σε 2 διαζώματα. Δεξιά και αριστερά του κοίλου έχουμε την είσοδο των θεατών και δεξιά και αριστερά της σκηνής την είσοδο των ηθοποιών. Η σκηνή αποτελεί το στεγασμένο κομμάτι της προετοιμασίας των ηθοποιών. Στο **σχέδιο 4** στην όψη, βλέπουμε ότι τα **αποχωρητήρια** θα βρίσκονται κάτω από το κοίλον του θεάτρου και σύμφωνα με το **άρθρο 151** και **παρ.1** θα είναι ένα ανά 150 θεατές. Η τελική χωρητικότητα του θεάτρου υπολογίζεται περίπου στους **820 - 850 θεατές** που σημαίνει ότι θα κατασκευαστούν περί τα 6 αποχωρητήρια. Τα **3/5** εξ αυτών πρέπει να διατίθενται για τις γυναίκες και τα **2/5** για άνδρες. Οπότε θα κατασκευαστούν 7 αποχωρητήρια και θα δοθούν τα 4/7 στις γυναίκες και τα 3/7 στους άνδρες. Τα αποχωρητήρια δε των ηθοποιών θα βρίσκονται εντός του χώρου της σκηνής.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ

Όπως φαίνεται και στην φωτογραφία(**εικ.32**), υπάρχει διαθέσιμη μια μεγάλη επίπεδη έκταση στην οποία σκοπεύουμε να εγκαταστήσουμε τον χώρο στάθμευσης των αυτοκινήτων. Έχει τις κατάλληλες προσβάσεις από τον κεντρικό

Εικ. 32

“ Το χαμηλότερο και μεγαλύτερο επίπεδο όπως φαίνεται από το ύψος του θεάτρου. Εκεί φυσικά θα διαμορφωθεί και το πάρκινγκ όπως θα δούμε και στην κάτοψη ”

δρόμο όπως θα δούμε και παρακάτω στην δημιουργία της εισόδου και εξόδου προς την κεντρική οδική αρτηρία. Στην γενική κάτοψη της αποκατάστασης (1: 500) γίνεται περισσότερο σαφής η θέση του χώρου αυτού. Ας δούμε όμως με ποια στοιχεία κατασκευάσαμε το πάρκινγκ.

Στο **σχέδιο 5 των λεπτομερειών του πάρκινγκ** αποσαφηνίζονται κάποιες κύριες αποστάσεις που μας βοήθησαν στην κατασκευή του. Στο σχέδιο αυτό έχουμε την κάτοψη από ένα κομμάτι του πάρκινγκ πάνω στο οποίο δείχνουμε τις αποστάσεις που μας ενδιαφέρουν. Από την **παράγραφο των υπαίθριων σταθμών αυτοκινήτου** και το **άρθρο 28** έχουμε τα σκαριφήματα της **εικόνας 20**. Επιλέξαμε λοιπόν το τρίτο σκαρίφημα στην κατασκευή μας. Από εκεί έχουμε **4,30 μ.** το μήκος για κάθε αυτοκίνητο, **0,7 μ.** η ελεύθερη απόσταση μεταξύ των αυτοκινήτων και επίσης έχουμε **6 μ.** διαδρόμου μεταξύ των σειρών. Τέλος και από το **άρθρο 27 παρ.3** πρέπει να έχουμε **20 τ.μ** ελάχιστο εμβαδόν ανά

αυτοκίνητο. Υπολογίζοντας από το σχέδιο 5 το αμβαδόν του χώρου που προβάλλουμε είναι : $17,14 \times 33,04 = 566,3$ τ.μ. Το κομμάτι του πάρκινγκ που βλέπουμε χωράει 24 αυτοκίνητα. Οπότε διαιρώντας το 566,3 τ.μ με το 24 έχουμε περίπου **23,5 τ.μ ανά αυτοκίνητο στην κάτοψή μας.** Στο **σχέδιο 6** έχουμε το τελικό αποτέλεσμα με 120 θέσεις αυτοκινήτων και 84 θέσεις για μοτοσυκλέτες.

Αρα συμπαιρένουμε ότι ο χώρος στάθμευσης που δημιουργήσαμε πληρεί τις προδιαγραφές της νομοθεσίας κατασκευής ανάλογων χώρων. Επιπρόσθετα, πλησίον του χώρου αυτού, δημιουργήσαμε ένα διαμορφωμένο κομμάτι για τις μοτοσυκλέτες. Τέλος πλαισιώσαμε το πάρκινγκ μας από δεντράκια ακριβώς στα όρια αυτού έτσι ώστε να υπάρχει αρμονία με το περιβάλλον.

ΠΡΟΣΒΑΣΗ – ΕΙΣΟΔΟΙ - ΕΞΟΔΟΙ

Αρχικά θα ήταν σωστό να διαχωρίσουμε τις ανάγκες προσβάσεων που απαιτούνται. Η μία και βασική σίγουρα θα είναι η κεντρική πρόσβαση των αυτοκινήτων από την οδική αρτηρία προς το πάρκινγκ και η δεύτερη θα είναι η πρόσβαση των πεζών προς το θέατρο.

Η βασική ιδέα που ακολουθήσαμε για την δημιουργία της πρόσβασης των αυτοκινήτων από τον κεντρικό δρόμο προς το πάρκινγκ είναι ο διαχωρισμός της εισόδου με την έξοδο ούτως ώστε να αποφευχθούν τα μποτιλιαρίσματα εντός του χώρου που αποκαταστήσουμε. Η αρχική κάτοψη της περιοχής βέβαια μας δίνει αυτήν την δυνατότητα εφόσον ήδη διαθέτει δύο χωμάτινες προσβάσεις από τον κεντρικό δρόμο. Τις δύο αυτές υπάρχουσες προσβάσεις τις έχουμε φυσικά στις **εικόνες 33** και **34**. Αυτή που επιλέξαμε ως είσοδο είναι η πρόσβαση στην **εικόνα 33** και δικαιολογείται από την στιγμή που αποτελεί την πρώτη εικόνα μας πηγαίνοντας προς το βουνό και το λατομείο του μαλτέζου. Σαν έξοδο έτσι παίρνουμε την επόμενη δίοδο που συναντάμε και η οποία θα καθοδηγεί τα αυτοκίνητα από το πάρκινγκ στον δρόμο.

Στο **σχέδιο 7** σχεδιάσαμε μια όψη της κεντρικής εισόδου η οποία αποτελεί μια

προσωπική μας άποψη. Βλέπουμε ότι αποτελείται από 2 κύριες κολόνες από πέτρα έτσι ώστε να εναρμονίζονται πρώτον με το περιβάλλον και δεύτερον με την ιστορία της Ελλάδος στα πέτρινα υπαίθρια θέατρα. Κατόπιν σχεδιάσαμε και την ταμπέλα από ξύλο για τους ίδιους ακριβώς λόγους που έχουν να κάνουν με το περιβάλλον του δάσους που βρισκόμαστε.

Εικ.33

“ Φωτογραφία της εισόδου που επιλέξαμε αφού αποτελεί την πρώτη δίοδο προς το βουνό πηγαίνοντας προς αυτό ”

Εικ.34

“ Φωτογραφία από την έξοδο που επιλέξαμε προς τον κεντρικό δρόμο ”

ΚΥΛΙΚΕΙΟ - ΕΚΔΟΤΗΡΙΑ

Ίσως η αναγκαιότητα ενός κυλικείου δεν χωράει περαιτέρω ανάλυση και αμφισβήτηση. Ο χώρος που αποφασίσαμε να το εγκαταστήσουμε είναι ακριβώς πρὶν την άνοδο προς το θέατρο και πάνω στην πλακόστρωτη πλατεία όπου κίνείται ο κόσμος πρὶν η και μετά την παράσταση. Όπως θα δούμε και στην γενική κάτοψη (1:500), μπροστά του θα διαθέτει τραπεζάκια και καρέκλες ώστε να μπορεί κάποιος, εκτός του ποτού, να φάει και κάτι πρόχειρο.

Ο χώρος των εκδοτηρίων είναι απαραίτητος σε κάθε περίπτωση θεάματος πόσο μάλλον στην δική μας. Έτσι το τοποθετήσαμε πλάι στα σκαλοπάτια που οδηγούν στο θέατρο και έτσι ώστε να ελέγχονται άμεσα τα εισητήρια πρὶν ανηφορίσει κανείς προς αυτό. Αποτελείτε κυρίως από 8 πέτρινες κολόνες και ξύλινα δοκάρια έτσι ώστε να εναρμονίζεται με το περιβάλλον της πέτρας που αφθονεί. Πάνω από τα δοκάρια φυσικά μπορεί να επιλεγεί κάποιο πανί για τις άσχημες τυχόν καιρικές συνθήκες.

ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ

Μέχρι τώρα μιλήσαμε για την κύρια πρόσβαση των αυτοκινήτων μέχρι το πάρκινγκ με τους κατάλληλους δρόμους που θα δούμε στην κάτοψη της ανάπλασης.(1:500). Για την διευκόλυνση όμως των πεζών από εκεί και ύστερα είναι αναγκαίο στην κάτοψη αυτή να είναι ξεκάθαρες οι πορείες των πεζών στους υπόλοιπους χώρους.

Αρχικά όπως θα δούμε υπάρχει ένας μικρός πεζόδρομος από το πάρκινγκ προς την μεγάλη πλατεία όπου βρίσκονται το κυλικείο, ο χώρος εκθέσεων και τα εκδοτήρια. Από εκεί και ύστερα υπάρχουν τα σκαλοπάτια που ανεβαίνουν στο θέατρο ενώ τέλος και πίσω από το θέατρο υπάρχει δρομάκι που οδηγεί στην κατάλληλα διαμορφωμένη πλευρά με τα παγκάκια που κοιτούν προς το λεκανοπέδιο της Αθήνας.

ΠΛΑΤΕΙΕΣ – ΓΡΑΣΙΔΙ - ΠΑΓΚΑΚΙΑ

Σε έναν χώρο πολιτιστικών εκδηλώσεων είναι κάτι παραπάνω από απαραίτητο να υπάρχουν χαρακτηριστικά που ομορφαίνουν τον χώρο αυτό. Αυτά μπορεί να είναι δεντροφυτεύσεις πλατείες και παγκάκια τα οποία φυσικά εκτός της καλαισθησίας είναι και απαραίτητα.

Η μεγάλη πλατεία συγκέντρωσης του κοινού πριν η μετά την παράσταση ήταν σίγουρα το πρώτο μέλημά μας. Μια πλατεία που περιτριγυρίζεται από δεντροφυτεύσεις και τους αναγκαίους χώρους όπως κυλικείο , μουσείο, εκδοτήρια παγκάκια. Η πλατεία αυτή θα είναι πλακόστρωτη, αν αυτό φυσικά βρίσκεται στις οικονομικές δυνατότητες του έργου. Επίσης δεντροφυτεύσεις υπάρχουν και στον χώρο του πάρκινγκ αλλά και στο ήδη διαμορφωμένο πρανές που χωρίζει τα 2 υψομετρικά επίπεδα. Δέντρα και παγκάκια τέλος συναντάμε και στο ψηλότερο επίπεδο του θεάτρου , δεξιά από αυτό.

ΜΙΚΡΟΣ ΧΩΡΟΣ ΜΟΥΣΕΙΟΥ – ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Από την στιγμή που εκμεταλευτήκαμε ένα ανενεργό λατομείο για την κατασκευή ενός χώρου πολιτιστικού χαρακτήρα, δεν σημαίνει ότι έπαψε να στέκει αγέρωχο το λατομείο και να προκαλεί τον επισκέπτη να μάθει περισσότερα ιστορικά στοιχεία για αυτό. Ο επισκέπτης θα πρέπει να ξέρει που βρίσκεται και είναι ένας λόγος που δημιουργήθηκε αυτός ο χώρος έκθεσης ιστορικών στοιχείων και δειγμάτων λατόμευσης.

Εκτός όμως από αυτήν την χρήση μπορεί σίγουρα να χρησιμοποιηθεί και για έκθεση θεμάτων που μπορεί να έχουν να κάνουν με το εκάστοτε θέμα της παράστασης είτε με διάφορα άλλα θέματα της κοινωνίας.

Η κατασκευή του, όπως βλέπουμε στην γενική κάτοψη της ανάπλασης (1: 500), έγινε πάλι από πέτρινες κολόνες και ξύλινα δοκάρια. Οι λόγοι γνωστοί και αυτοί

είναι της καλαισθησίας και της αρμονία με τον χώρο του βουνού και του λατομείου συγκεκριμένα.

ΜΑΡΜΑΡΙΝΕΣ ΚΑΙ ΠΕΤΡΙΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Ένα από τα σημαντικά στοιχεία που θέλουμε να προσθέσουμε στην εργασία αυτή και συγκεκριμένα στην συγκεκριμένη ανάπλαση που επιχειρούμε, είναι η επένδυση μερικών στοιχείων του περιβάλλον χώρου και του θεάτρου με μάρμαρο και πέτρα της περιοχής έτσι ώστε να εναρμονιστεί η αποκατάσταση αυτή με την ιστορία και το περιβάλλον της περιοχής.

Όπως κάποια στιγμή αναφέραμε, η Πεντέλη φημίζεται για το χιονόλευκο μάρμαρό της με το οποίο έχουν χτιστεί αρκετά Αθηναϊκά κτιριακά μνημεία . Έτσι λοιπόν δεν μένει τίποτα άλλο από το να προτείνουμε με σχέδια κάποια σημεία που μπορούν να επενδυθούν.

Ίσως επειδή η Ελλάδα έχει ιστορία στις πετρόχτιστες κατασκευές η οποίες ήταν και τα υπαίθρια θέατρα, θα προσπαθήσουμε να προσθέσουμε κάποια πετρόχιστα στοιχεία στην κάτοψή μας. Ένα στοιχείο που έχει την δυνατότητα να δεσπόζει όχι μόνο εσωτερικά του χώρου αλλά και στην είσοδο είναι η πετρόχτιστες κολόνες. Την είσοδο και τις κολόνες της σε όψη, τις είδαμε στο **σχέδιο 7**. Κοιτώντας λοιπόν στο σχέδιο 7 μπορούμε να καταλάβουμε και τις παρόμοιες κολόνες που προσθέσαμε στην κατασκευή μας μέσα από τα εκδοτήρια αλλά κυρίως και τον χώρο εκθέσεων.

Προχωρώντας προς την μαρμάρινη επένδυση μπορούμε να δείξουμε 2 νέες όψεις. Η μία όψη αφορά τον κατακόρυφο υψωμένο τοίχο στο τελείωμα του κοίλου του θεάτρου και την βλέπουμε στο **σχέδιο 8**. Επενδύσαμε τον τοίχο αυτό ενώ, όπως φαίνεται στην όψη, στην κορυφή του κοίλου και περιμετρικά τοποθετήσαμε μαρμαροποδιά.

Στο **σχέδιο 9** έχουμε την κάτοψη της σκάλας που ανηφορίζει από το κάτω επίπεδο του πάρκινγκ και των λοιπών χρήσεων προς το θέατρο. Αυτή λοιπόν την σκάλα την κάναμε μαρμάρινη και αποτελεί έτσι και αυτή μια ακόμα επένδυση που επιδιώξαμε.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η μικρή εμπειρία που αποκτήσαμε μέσα από αυτήν την εργασία είναι αναμφισβήτητη. Η ανάθεση σε μας μιας εργασίας, ενός έργου θα λέγαμε, και η επακόλουθη έρευνα και μελέτη με σκοπό την διακπεραίωσή της, αποτελεί χρήσιμο εφόδιο για την συνέχεια της προσωπικής μας καριέρας. Η εργασία αυτή διαβεβαιώνουμε ότι έγινε με την πρέπουσα σοβαρότητα, αρκεί να σκεφτεί κανείς τα βήματα που ακολουθήσαμε μέχρι να φτάσουμε στο σημείο αυτό, να γράφουμε δηλαδή τον επίλογο. Αξίζει να αναφέρουμε τα κυριότερα σημεία της πορείας αυτής.

Αρχικά έπρεπε να σκεφτούμε τι ακριβώς θέλουμε να παρουσιάσουμε. Αυτό και με τις συμβουλές του διδάσκοντος, ήταν να αποκαταστήσουμε ένα αδρανοποιημένο λατομείο σε έναν χώρο πολιτιστικών εκδηλώσεων με κύριο θέμα το υπαίθριο θέατρο. Άρα έπρεπε αρχικά να πληροφορηθούμε εκτενέστερα για δύο πολύ βασικά στοιχεία. Το ένα είναι το υπαίθριο θέατρο, με την ιστορία και την αρχιτεκτονική που το συνοδεύει, και το δεύτερο ήταν ο Πεντελικός και τα λατομεία του.

Το πρώτο στοιχείο, που είναι το ανοιχτό θέατρο, το γνωρίσαμε αναζητώντας πληροφορίες κυρίως από την βιβλιοθήκη της αρχιτεκτονικής στην Πατησίων αλλά και από το ίντερνετ. Επίσης πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στο θέατρο Πέτρας που και από εκεί αντλήθηκαν χρήσιμα στοιχεία. Το δεύτερο δε το γνωρίσαμε με την βοήθεια υπευθύνου στο Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ αλλά και αρκετών επισκέψεων και φωτογραφήσεων στα λατομεία αυτά.

Κατόπιν θα έπρεπε να δημιουργήσουμε- σχεδιάσουμε το υπαίθριο θέατρο αυτό, το οποίο φυσικά θα έπρεπε να γίνει σύμφωνα με κάποιες προδιαγραφές. Αυτές τις συναντήσαμε στην νομοθεσία των ειδικών κατασκευών την οποία και προμηθευτήκαμε-δανειστήκαμε. Έτσι το μόνο που απέμεινε ήταν ο σχεδιασμός ο οποίος πραγματοποιήθηκε στο λογισμικό AUTOCAD. Πέρα όμως αυτού βασική προϋπόθεση για την ολοκλήρωση της άσκησης ήταν και η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου που πάλι έγινε με φροντίδα και σοβαρότητα και πραγματο-

ποιήθηκε και αυτό στο λογισμικό του AYTOCAD και σε συνεργασία με την υπάρχουσα κάτοψη του λατομείου.

Φτάσαμε λοιπόν να παρουσιάζουμε όλες αυτές τις εργασίες μας σε μια κάτοψη 1:500, μια κάτοψη που σίγουρα αποτελεί εργαλείο για τον οποιοδήποτε έτσι ώστε να καταλάβει την ουσία του έργου μας.

ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ :**A) ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ ΜΑΛΤΕΖΟΥ**

Όπως έχουμε αναφέρει από την αρχή της εργασίας μας, το σχέδιο αυτό αποτυπώνει σε κλίμακα 1: 500 την παρούσα κατάσταση του λατομείου και τις διαστάσεις του που μας βοήθησαν στον σχεδιασμό την περεταίρω ανάπλασής του.

B) ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΟΨΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ – ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΛΑΤΟΜΕΙΟΥ ΜΑΛΤΕΖΟΥ

Το τελικό αυτό σχέδιο της διαμόρφωσης του λατομείου και ανάδειξής του σε πολιτιστικό χώρο δια μέσου κυρίως του υπαίθριου θεάτρου, ήταν ίσως ο μεγαλύτερος σκοπός αυτής της εργασίας. Αρκεί κανείς να προσέξει την γενική κάτοψη αυτή, η οποία είναι σε κλίμακα 1:500 και περιλαμβάνει όλες τις χρήσεις που εγκαταστήσαμε και κυρίως αναδεικνύει την τοποθεσία του υπαίθριου θεάτρου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ελένη Φέσσα- Εμμανουήλ, **“Η αρχιτεκτονική του νεοελληνικού θεάτρου. Τόμος Α”**, 1994
«ΠΗΓΗ : Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο- Τμήμα Αρχιτεκτόνων »
2. Ελένη Φέσσα- Εμμανουήλ, **“Η αρχιτεκτονική του νεοελληνικού θεάτρου. Τόμος Β”** , 1994
«ΠΗΓΗ : Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο- Τμήμα Αρχιτεκτόνων »
3. **“Theatre planning”** , London :Architectural Press (for) the Association of British **Theatre** Technicians, c1972
«ΠΗΓΗ : Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο- Τμήμα Αρχιτεκτόνων »
4. Όλγα Σολωμού, **“Κατασκευές υπαίθριων θεάτρων στο Αττικό τοπίο”** ,
Διάλεξη – Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, 2003
«ΠΗΓΗ : Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο- Τμήμα Αρχιτεκτόνων »
5. **“Διαρκής Ερμηνευτικός Κώδιξ Νομοθεσίας Ειδικών Κατασκευών”**,
, Τεχνικό Ινστιτούτο Ελλάδος
«ΠΗΓΗ : Διεθνές τεχνικό βιβλιοπωλίο Παπασωτηρίου»
6. **“Τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα Πεντελικού”**, Σύνδεσμος Δήμων και Κοινοτήτων, προστασία και ανάπλαση Πεντελικού.
«ΠΗΓΗ : Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ »
7. **“Μελέτη αποκατάστασης ανενεργών λατομείων”**, Οργανισμός ρυθμιστικού σχεδίου προστασίας περιβάλλοντος Αθήνας.
«ΠΗΓΗ : Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ »

(Η κάτοψη του λατομείου του Μαλτέζου είναι επίσης παρεχόμενη από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ.)

8. “**Εγκυκλοπαίδεια Δομή**”, Εκδόσεις «ΔΟΜΗ Α.Ε», 1974

9. ΠΑΡΟΧΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟ INTERNET ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΑΤΩΘΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

- <http://www.theatrehistory.com/ancient/bates016.html>
- <http://users.panafonet.gr/ekar/constr.html>
- <http://www.wowessays.com/dbase/ae2/meb44.shtml>
- <http://www.xorart.com/true/theatre.html>
- <http://www.whitman.edu/theatre/theatretour/epidaurus/introduction/epidaurus.intro1.htm>
- <http://www.utexas.edu/courses/introtogreece/lect13/eEpidaurusTheatGroundPlan.jpg>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ελένη Φέσσα- Εμμανουήλ, **“Η αρχιτεκτονική του νεοελληνικού θεάτρου. Τόμος Α”**, 1994
«ΠΗΓΗ : Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο- Τμήμα Αρχιτεκτόνων »
2. Ελένη Φέσσα- Εμμανουήλ, **“Η αρχιτεκτονική του νεοελληνικού θεάτρου. Τόμος Β”**, 1994
«ΠΗΓΗ : Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο- Τμήμα Αρχιτεκτόνων »
3. **“Theatre planning”**, London :Architectural Press (for) the Association of British **Theatre** Technicians, c1972
«ΠΗΓΗ : Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο- Τμήμα Αρχιτεκτόνων »
4. Όλγα Σολωμού, **“Κατασκευές υπαίθριων θεάτρων στο Αττικό τοπίο”**,
, Διάλεξη – Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, 2003
«ΠΗΓΗ : Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο- Τμήμα Αρχιτεκτόνων »
5. **“Διαρκής Ερμηνευτικός Κώδιξ Νομοθεσίας Ειδικών Κατασκευών”**,
, Τεχνικό Ινστιτούτο Ελλάδος
«ΠΗΓΗ : Διεθνές τεχνικό βιβλιοπωλίο Παπασωτηρίου»
6. **“Τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα Πεντελικού”**, Σύνδεσμος Δήμων και Κοινοτήτων, προστασία και ανάπλαση Πεντελικού.
«ΠΗΓΗ : Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ »
7. **“Μελέτη αποκατάστασης ανενεργών λατομείων”**, Οργανισμός ρυθμιστικού σχεδίου προστασίας περιβάλλοντος Αθήνας.
«ΠΗΓΗ : Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ »

(Η κάτοψη του λατομείου του Μαλτέζου είναι επίσης παρεχόμενη από το Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ.)

8. “**Εγκυκλοπαίδεια Δομή**”, Εκδόσεις «ΔΟΜΗ Α.Ε», 1974

9. ΠΑΡΟΧΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟ INTERNET ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΑΤΩΘΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

- <http://www.theatrehistory.com/ancient/bates016.html>
- <http://users.panafonet.gr/ekar/constr.html>
- <http://www.wowessays.com/dbase/ae2/meb44.shtml>
- <http://www.xorart.com/true/theatre.html>
- <http://www.whitman.edu/theatre/theatretour/epidaurus/introduction/epidaurus.intro1.htm>
- <http://www.utexas.edu/courses/introtogreece/lect13/eEpidaurusTheatGroundPlan.jpg>